

**ЗАСНОВНИК І ВИДАВЕЦЬ –
ФОНД ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ**

Офіційне видання Фонду державного майна України
Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 587,
видане Держкомвидавом України 18.04.94
Видається з серпня 1992 року.

Виходить 12 разів на рік.

Додаток до Бюлетеня – газета «Відомості
приватизації», виходить щосереді

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Д. М. ПАРФЕНЕНКО, голова редакційної колегії,
кандидат фізико-математичних наук, доцент;

Ю. В. НІКІТІН, заступник голови редакційної колегії;

Н. А. ПУТІВСЬКА, головний редактор;

Т. М. УТЕЧЕНКО, заступник головного редактора;

Н. Л. ВОЄВОДИНА, відповідальний секретар;

О. Д. АМФІТЕАТРОВ, голова ради Українського
товариства оцінювачів;

О. М. БОНДАР, канд. екон. наук;

Є. В. БОНДАРЕНКО, д-р екон. наук, професор;

С. П. ГРЕБЕНКО, д-р філософ. наук;

Є. М. ГРИГОРЕНКО, заслужений економіст України;

С. А. ДАВИМУКА, д-р екон. наук, професор;

М. П. ДЕНИСЕНКО, д-р екон. наук, професор;

О. Т. ЄВТУХ, д-р екон. наук, професор;

С. Ю. ЛЄДОМСЬКА, д-р екон. наук;

О. М. ЛИВИНСЬКИЙ, д-р техн. наук, професор;

Я. Б. УСЕНКО, канд. екон. наук;

С. А. УШАЦЬКИЙ, д-р екон. наук, професор;

В. Г. ФЕДОРЕНКО, д-р екон. наук, професор;

М. М. ШКІЛЬНЯК, д-р екон. наук, професор,

заслужений економіст України

Редактор *Н. Л. Восводіна*

Художнє оформлення *Г. О. Войтушенко*

Дизайн і допліграфічна підготовка *В. О. Малюкіна*

Технічний редактор *Г. О. Войтушенко*

Здано до набору 16.09.14

Підписано до друку 15.10.14

Формат 60x84/8. Папір крейдований. Друк офсетний.

Ум. друк. арк. 4,65. Обл.-вид. арк. 6,09

Тираж 500 прим. Зам. № 110

Ціна договірна

Віддруковано:

ТОВ «Лазурит-Поліграф»

03058, м. Київ, вул. Леваневського, 8/7

E-mail: lazuryt@i.ua

<http://www.pressa.kiev.ua>

Адреса видавця і редакції:

01601, м. Київ, вул. Кутузова, 18/9

Тел./факс (044) 200-33-77

E-mail: journal@spfu.gov.ua

<http://www.spfu.gov.ua>

Розповсюдження І. В. Бондаренко

тел./факс (044) 200-33-77

Редакція може публікувати статті в дискусійному

порядку, не поділяючи поглядів автора.

Редакція залишає за собою право редагувати

та скорочувати статті. Листування з читачами

тільки на сторінках журналу

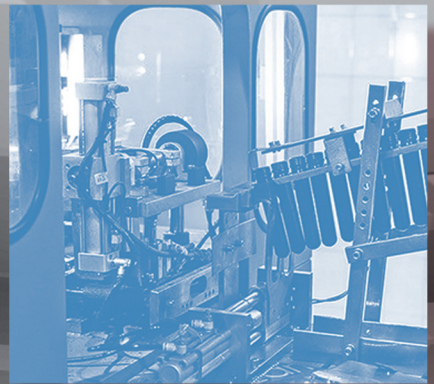
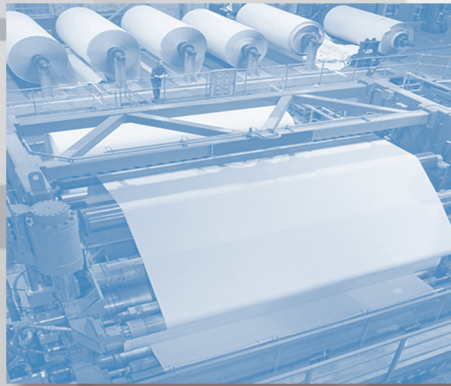
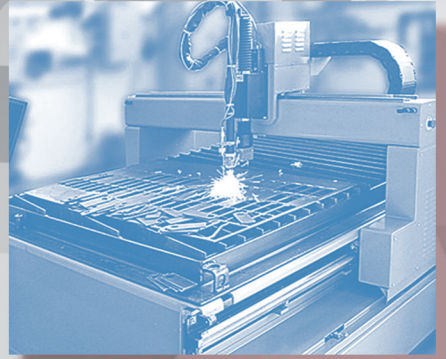
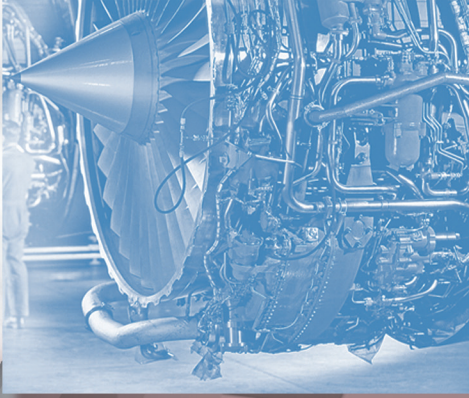
ІНДЕКС 22437

Державний інформаційний
БЮЛЕТЕНЬ
про ПРИВАТИЗАЦІЮ

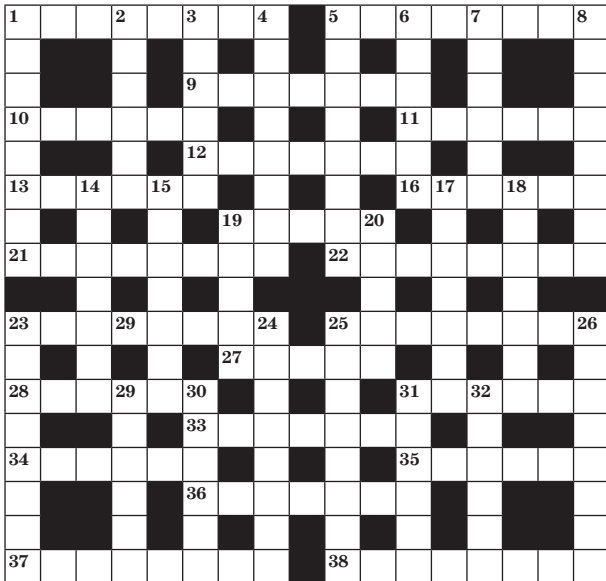
Видається з 1992 року

№ 11
2014

Кросворд

Горизонтально:

- 1. Те саме, що фантик цукерки.
- 5. М'ясо великого водоплавного свійського птаха.
- 9. Правильний восьмигранник.
- 10. Володар чарівної лампи у арабській казці.
- 11. Неспроможність розмовляти.
- 12. Дерева, символи Києва.
- 13. Рос. актриса ... Дороніна.
- 16. Вид японської спортивної боротьби.
- 19. Густий дрібний дощ, краплини якого немов перебувають у завислому стані.
- 21. Спосіб роз'язання суперечок між юридичними особами.
- 22. Етнографічний грузин.
- 23. Південне дерево родини миртових.
- 25. Прилад, що моделює функціональні характеристики іншого приладу.
- 27. Гроші, що їх видають працівникові в рахунок належної йому заробітної плати.
- 28. Велика мавпа з пишною шерстю і майже червоними сідничними мозолями.
- 31. Старовинна зброя – короткий металевий спис.
- 33. Прилад для насичення киснем рідини.
- 34. Бог моря у древніх римлян.
- 35. Ділянка орної землі.
- 36. Те саме, що слимак.
- 37. Розміщення солдатів в один ряд, по прямій лінії.
- 38. Скибочка хліба, намащена маслом (заст.).

Вертикально:

- 1. Система снастей, якими обладнано судно.
- 2. Відправа в православній церкві, яку служать в першій половині дня, до обіду.
- 3. Дзвіночок, що його чабани вішають на шию тваринам (діал.).
- 4. Сатиричне або комічне зображення самого себе.
- 5. Жителька країни зі столицею у місті Афіни.
- 6. Пиріжок або млинець із начинкою з сиру.
- 7. Те саме, що реле часу.
- 8. Представник народу, що має свою автономію зі столицею Сухумі у Грузії.
- 14. Рос. актор і режисер Олег ..., керівник театру.
- 15. П'єса Івана Котляревського «... Полтавка».
- 17. Пристрій для перетворення електричних сигналів або напруги живлення.
- 18. Свідцтво про закінчення навчального закладу.
- 19. Тварина ряду приматів, що за будовою тіла найбільше наближена до людини.
- 20. Канадський рок-музикант Брайан ..., написав музику до х/ф «Робін Гуд».
- 23. Тренувальний снаряд, розтягування якого створює навантаження на м'язи.
- 24. Те саме, що фортеця (уроч.).
- 25. Підсвідоме почуття, внутрішнє чуття.
- 26. Деталь механізму, за яку беруться рукою для пересування, перемикання.
- 29. Лікар, відряджений на певний строк до лікарні для підвищення кваліфікації.
- 30. Норв. полярник Фрїтьоф ... (1861 – 1930).
- 31. Фахівець поліграфічного виробництва.
- 32. Довгасті зелені овочеві плоди.

Судоку

Умови гри:

Заповніть порожні клітинки сітки 9x9 цифрами від 1 до 9 таким чином, щоб у кожному вертикальному стовпчику, у кожному горизонтальному рядку та у кожному з виділених квадратів 3x3 були всі дев'ять цифр.

4		8					1	7
				2	9	8		4
	7	5	6		2			9
			7	3				
1			8	5	2	7		
6		1	5	3				
9	8					6		5

						3	1	8
			5	7	4			
2	6	9		8				
7	3	5					8	
			2	1	3			
	2					9	3	4
				9		5	2	1
			1	3	6			
8	4	1						

Мудрі вислови

ЛЕОНАРДО ДА ВІНЧІ

видатний італійський вчений, винахідник і художник, одна з найвизначніших постатей епохи Відродження (1452 – 1519)

- У природі все мудро продумано і влаштовано, кожен повинен робити своє діло, і в цій мудрості – найвища справедливість життя.
- Якщо запастися терпінням і виявити старання, то посіяні насіння знання неодмінно дадуть добрі сходи. Навчання корінь гіркий, так плід солодкий.
- Знання, не породжені досвідом, матір'ю всякої вірогідності, марні й повні помилок.

У НОМЕРІ:

ХРОНІКА

На засіданні Громадської ради 3

ЕФЕКТИВНИЙ РЕГІОН – ЕФЕКТИВНА ДЕРЖАВА

С. ЧУБЕНКО. Реформування відносин власності
на Черкащині – крок до успішного регіону 4

ХРОНІКА

На засіданні колегії Фонду державного майна України 7

ВИВЧАЄМО ПОПИТ НА ОБ'ЄКТИ ПРИВАТИЗАЦІЇ

Закарпатська область

Об'єкт державної власності групи Д – реконструкція майнового
комплексу під реабілітаційний центр (разом із земельною ділянкою) 11

Полтавська область

Об'єкт державної власності групи А – будівля магазину
(разом із земельною ділянкою) 12

Об'єкт державної власності групи Ж – лазня
(разом із земельною ділянкою) 13

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

К. ЧИЧКАНЬ. До питання щодо дрібних пакетів акцій, що належать державі
у статутних капіталах акціонерних товариств 14

БЮЛЕТЕНЬ – ДАЙДЖЕСТ

Принципи корпоративного управління 16

НОРМАТИВНА БАЗА

Постанова Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 430 «Про внесення змін
до постанови Кабінету Міністрів України від 21 вересня 1998 р. № 1482» 23

Наказ Фонду державного майна України від 19 серпня 2014 р. № 2167 «Про тимчасове делегування
повноважень Регіонального відділення Фонду державного майна України в Автономній Республіці Крим
та місті Севастополі та Представництва Фонду державного майна України в Автономній Республіці Крим
та місті Севастополі Регіональному відділенню Фонду державного майна України по Херсонській
області» (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 2 вересня 2014 р. за № 1068/25835) 24

Наказ Фонду державного майна України від 18 вересня 2014 р. № 2309 «Про умови подання
для опублікування в газеті «Відомості приватизації» інформації щодо конкурсного
відбору виконавців робіт із землеустрою» 25

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА

Н. БУТЕНКО. Служба персоналу як механізм управління людськими ресурсами
в державному органі 28

*ЖУРНАЛ У ЖУРНАЛІ –
«ОЦІНЮВАЧ»*

Наказ Фонду державного майна України від 23 вересня 2014 р. № 2326
«Стосовно поновлення дії кваліфікаційних свідоцтв оцінювачів» 32

Наказ Фонду державного майна України від 23 вересня 2014 р. № 2327
«Стосовно зупинення дії кваліфікаційних свідоцтв оцінювачів» 33

О. УСТИМЕНКО. Використання аналізу ієрархій в методі ринкових
порівнянь під час оцінки нерухомості 35

О. СПІРИНА, О. ДАВИДОВСЬКА. Деякі особливості переоцінки основних
засобів з урахуванням положень Міжнародних стандартів
фінансової звітності 38

Д. ПАРФЕНЕНКО,

В. о. Голови Фонду
державного майна України

Україна має потужний приватизаційний ресурс. Крім двох підприємств, які традиційно вважаються фаворитами приватизаційних перегонів, – Одеського припортового та «Турбоатома», є ще сотні об'єктів, які Фонд державного майна готовий успішно продати.

Це передусім підприємства енергетичної галузі, які мають бути передані Фонду на приватизацію від Мінпаливенерго, та підприємства із так званого забороненого списку. Це 1 255 нових підприємств, які можуть піти на приватизацію і знайти інвестора, коли парламент, звісно, уже новий, дасть на це згоду.

Одним із пріоритетів діяльності Фонду сьогодні є активна робота з підготовки об'єктів до приватизації, щоб після прийняття відповідних рішень на вищому державному рівні провести її максимально ефективно.

На засіданні Громадської ради

«Після прийняття у липні Кабінетом Міністрів України розпорядження про перелік об'єктів приватизації перед Фондом державного майна поставлено завдання провести максимально якісну передприватизаційну підготовку цих об'єктів, аби максимально ефективно продати їх тоді, коли визначить Уряд», – про це повідомив в. о. Голови Фонду Дмитро Парфененко на засіданні Громадської ради при Фонді державного майна України (далі – Фонд), що відбулося 30 вересня 2014 року.

Він зазначив, що приватизації сьогодні потребують як самі підприємства, яким життєво необхідні інвестиції, так і держава, аби наповнити бюджет. До приватизаційного переліку ввійшло 164 об'єкти, серед яких інвестиційно привабливі об'єкти електроенергетики, газової галузі, машинобудування. Стосовно тих об'єктів з переліку, які пропонувалися до приватизації раніше, але не знайшли свого покупця, за словами очільника Фонду, потрібно напрацювати індивідуальну практику продажу.

Також Дмитро Парфененко повідомив, що Фондом на кінець вересня на 91 відсоток виконано річний план з оренди державного майна – до Державного бюджету України надійшло 723 млн грн. за плану майже у 800 млн грн.

У ході засідання було зазначено, що Фонд зараз відпрацьовує низку змін до нормативних актів, що регулюють питання оціночної діяльності у зв'язку зі скасуванням дії нормативних актів стосовно оцінки об'єктів для цілей оподаткування.

Дмитро Парфененко закликав учасників Громадської ради до плідної співпраці, зазначивши, що Фонд відкритий для конструктивного діалогу з громадськістю і заінтересований у пропозиціях щодо організації його подальшої діяльності у всіх напрямках.

*За матеріалами офіційного веб-сайта Фонду
www.spfu.gov.ua*

РЕФОРМУВАННЯ ВІДНОСИН ВЛАСНОСТІ НА ЧЕРКАЩИНІ – КРОК ДО УСПІШНОГО РЕГІОНУ

Забезпечення економічного поступу регіону вимагає насамперед окреслення довгострокових цілей, пріоритетів розвитку. Стратегічною метою розвитку Черкаської області є підвищення рівня життя населення та вихід на якісно нові соціальні стандарти шляхом широкомасштабного економічного зростання.

Саме ці пріоритети покладено в основу діяльності Регіонального відділення Фонду державного майна України по Черкаській області (далі – регіональне відділення) щодо реформування державної власності та управління державним майном, зокрема, створення умов для появи приватних власників, заінтересованих у ефективному розвитку приватизованих об'єктів.

Регіональне відділення відповідально ставиться до виконання покладених на нього завдань, основними з яких у сучасних умовах є забезпечення надходження коштів до Державного бюджету України від продажу та оренди державного майна, пошук ефективного власника для тих об'єктів, які виставляються на продаж.

За весь період приватизації (за даними на 1 вересня 2014 р.) в області роздержавлено 2 591 об'єкт, з яких майже дві третини (1 774 об'єктів) належали до комунальної форми власності, решта (816 об'єктів) – до державної. Від приватизації державного майна одержано понад 65 млн грн., від приватизації об'єктів комунальної форми власності, продаж яких здійснювало регіональне відділення та його представництва, – 56 млн грн. Від оренди державного майна до Державного бюджету України спрямовано близько 117 млн грн.

Крім того, за договорами купівлі-продажу, укладеними регіональним відділенням, у реконструкцію і розвиток підприємств області здійснено інвестицій на суму 48,3 млн грн. та 2,2 млн дол. США.

Об'єктами нерухомості є більше ніж половина об'єктів державної форми власності та 70 відсотків – комунальної форми власності.

Тільки за останні чотири роки (2010 – 2013 роки) регіональним відділенням забезпечено надходження коштів до Державного бюджету України у сумі понад 56,8 млн грн., у тому числі від оренди державного майна – 52,6 млн грн., від приватизації – 4,2 млн грн.

За 8 місяців 2014 року від приватизації об'єктів державної власності одержано 1,3 млн грн., від оренди державного майна – 15,1 млн грн., що забезпечило виконання запланованого на рік.

Здійснюючи функції орендодавця державного майна, регіональне відділення, крім забезпечення постійного надходження коштів до Державного бюджету України, сприяє збереженню та ефективному використанню не задіяного у виробництві державного майна, розвитку підприємницької діяльності. Наразі в області діє 715 договорів оренди державного майна, за 703 з яких орендодавцем виступає регіональне відділення (близько 75 відсотків договорів оренди укладено із суб'єктами господарювання для здійснення підприємницької діяльності). Регіональне відділення постійно здійснює контроль за виконанням умов договорів оренди стосовно своєчасної сплати за користування; забезпечення страхування державного майна, його збереження та цільового використання; за спливом терміну дії оцінки тощо.

Відповідно до делегованих областю радою повноважень регіональне відділення здійснює приватизацію обласного комунального майна. Від продажу об'єктів обласної комунальної власності за 8 місяців 2014 року до бюджету розвитку області надійшло 495,1 тис. грн.

У перелік об'єктів державної власності, які підлягають приватизації, крім об'єктів нерухомості, було включено 8 підприємств області. Також в управління регіонального відділення профільними міністерствами передано 6 підприємств (з них три підприємства вже приватизовані). Сьогодні в зазначеному переліку залишилося 5 підприємств. Загалом на приватизацію пропонується 21 об'єкт державної власності та 26 об'єктів обласної комунальної власності.

Переважна більшість підприємств Черкаської області приватизовані до 2007 року, серед яких є відомі по всій Україні, такі як:

ПАТ «Уманьферммаш» – одне з провідних підприємств України з виробництва сільськогосподарської техніки та запчастин до неї, що випускає понад 60 найменувань машин для всіх галузей сільського господарства;

ПАТ «Ватутінехліб», що включає кілька підприємств, діяльність яких охоплює переробку зерна, виробництво хліба, булочних та кондитерських виробів, оптову та роздрібну торгівлю, будівельні послуги. Сьогодні кількість працюючих у групі компаній становить понад 1 200 осіб. Продукцію під торговими марками «Чарівниця» та «Ватутінський хліб» знають як в Черкаській області, так і за її межами;

Канівський завод ГК «Верес», що спеціалізується на виробництві харчової продукції соусної групи та плодоовочевої консервації. На заводі працюють більше ніж 350 осіб, обсяг виробництва – 11 000 тонн продукції на рік.

Одним з перспективних напрямів здійснення економічних реформ є розвиток малого бізнесу. Така форма підприємництва сприяє розвитку повноцінної конкуренції, насиченню ринку товарів і послуг та зайнятості населення. Малий бізнес здебільшого заінтересований в об'єктах нерухомості (об'єктах групи А).

З метою підвищення ефективності продажу об'єктів приватизації регіональне відділення під час вибору способу приватизації враховує фінансово-майновий стан підприємств та аналізує попит потенційних покупців. Результати вивчення попиту показали недостатню заінтересованість стосовно запропонованих до приватизації об'єктів. Основ-

ною причиною цього дедалі частіше можна назвати матеріально-технічний стан об'єктів. Навіть продаж разом із земельною ділянкою не стимулює попиту в потенційних покупців. Водночас потрібно зазначити, що інформування громадськості через друковані та електронні засоби масової інформації певним чином збільшило рівень заінтересованості потенційних покупців стосовно придбання запропонованих регіональним відділенням об'єктів приватизації. З метою інформаційного наповнення бази даних інвестиційно-інноваційних проектів області для пошуку місцевих інвесторів з довгостроковими інтересами інформація про об'єкти, що пропонуються до про-

дажу, також надається до Департаменту інвестиційно-інноваційної політики та зовнішньоекономічних зв'язків Черкаської обласної державної адміністрації.

Крім стану об'єктів, на відсутність попиту на об'єкти приватизації, як державної, так і комунальної форм власності, на думку фахівців регіонального відділення, впливають взаємопов'язані негативні явища у сфері економіки, зокрема, несприятлива ситуація на ринку нерухомості, подорожчання і обмеженість доступу до кредитних ресурсів.

Ще одне проблемне питання в роботі регіонального відділення пов'язане з тим, що з 1 січня 2013 р. введено в

дію зміни до Закону України від 1 липня 2004 р. № 1952-IV «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», якими передбачено

Відремонтована теплиця в м. Умані

У цеху ПАТ «Ватутінехліб»

Нове обладнання ГК «Верес»

Продукція ПАТ «Уманьферммаш»

У цеху ГК «Верес»

створення єдиної системи державної реєстрації речових прав на нерухоме майно. Ця система передбачає здійснення державної реєстрації всіх речових прав на нерухоме майно одним державним органом в єдиному державному реєстрі, через що сьогодні виникає суттєва затримка щодо підготовки документів для нотаріального посвідчення договорів купівлі-продажу. Окремо слід наголосити на необхідності сплати за здійснення такої реєстрації права власності.

Об'єкти, які не користуються попитом, відповідно до Державної програми приватизації на 2012 – 2014 роки, затвердженої Законом України від 13 січня 2012 р. № 4335-VI, можуть підлягати продажу за методом зниження ціни до рівня фактичного попиту без обмеження мінімальної ціни продажу. І хоча це зумовлює зменшення надходження коштів до Державного бюджету України, проте дає змогу придбати об'єкти більш широкому колу покупців, які можуть відновити діяльність таких об'єктів.

Особливо гостро нині постає питання продажу об'єктів незавершеного будівництва. У деяких випадках такі об'єкти в реальному стані являють собою вириті траншеї під фундамент, або забиті палі, або зведений фундамент, який руйнується і для подальшої експлуатації не придатний. Регіональне відділення шукає покупців, які, незважаючи на економічні чинники, добудовують об'єкти, вводять їх в експлуатацію та створюють додаткові робочі місця.

Під час післяприватизаційного супроводу об'єктів регіональне відділення здійснює контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу. Щороку контролюється виконання зобов'язань не менше ніж за 50 договорами.

Більшість покупців відповідально ставляться до взятих зобов'язань. Перевірки фіксують як випадки неспроможності покупців виконувати взяті на себе зобов'язання (внаслідок чого вживаються заходи до таких власників: так, за останні два роки через невиконання власниками зобов'язань щодо добудови об'єктів розірвано два договори купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва, які пропонуватимуться до повторного продажу), так і приклади поліпшення стану приватних об'єктів завдяки сумлінному виконанню взятих покупцями зобов'язань. Серед позитивних прикладів можна відзначити такі.

○ Покупець об'єкта незавершеного будівництва – **ТОВ «Авторинок»** ввів в експлуатацію першу чергу будівництва автостоянки (службових приміщень,

дорожнього сервісу). У травні 2012 року завершено будівництво станції технічного обслуговування автомобілів загальною площею 532,5 м², яка може обслуговувати 550 автомобілів на рік. Новий власник витратив на будівництво 3 млн грн. Додатково створено 30 нових робочих місць, що не було передбачено умовами договору купівлі-продажу.

○ Після приватизації приміщення колишнього районного центру зайнятості товариством **«АгроРось»** проведено капітальний ремонт будівлі для облаштування номерів готельного призначення. Готель розташований на другому поверсі двоповерхової будівлі і розрахований на 12 місць, кімнати в ньому відповідають європейському рівню. Додатково створено два робочих місця. Цей договір знято з контролю як такий, умови якого виконано повністю.

○ Приватне підприємство **«Авто-ВІС»**, яке придбало виробничі приміщення, виконує послуги з ремонту та калібрування засобів виміральної техніки. Державну повірку відремонтованих приладів здійснює ДП «Черкасистандартметрологія» (на базі підприємства «Авто-ВІС») на атестованих робочих місцях. Ринок послуг охоплює всі райони Черкаської області та сягає за її межі (Кіровоградська, Полтавська, Київська області). «Авто-ВІС» співпрацює більш ніж з 300 суб'єктами підприємницької діяльності. На момент зняття договору з контролю (у зв'язку з повним виконанням умов) за рік відремонтовано і повірено майже 5 000 приладів, атестовано 10 робочих місць. Загальна сума капіталовкладень у нове обладнання становить 130 тис. грн.

○ Власник приватизованого об'єкта незавершеного будівництва, що розташований в центральній частині міста Черкаси, – **КТ «Леонід»** завершує будівництво житлового будинку, який вводиться в експлуатацію поетапно. На першому поверсі будинку розташовані офісні приміщення та магазини, що відповідає стандартним нормам будівництва багатопверхового будинку. Завершено будівництво квартир, які вже придбані бажаними. Наразі здійснюється поступове введення в експлуатацію магазинів.

Також у частині приміщень третього поверху адміністративної будівлі, розташованої в центрі міста Черкаси, за три роки здійснено капітальний ремонт, у який було вкладено близько 150 тис. грн. Загальна площа відремонтованих приміщень становить 52,7 м², зараз вони здаються в оренду як офіси.

○ Покупець об'єкта незавершеного будівництва – **ТОВ «Корпорація «Ревекс»** завершило будівництво двоповерхового приміщення обслуговування під житло та офіс, а також отримало декларацію про готовність об'єкта до експлуатації. Кошторисна вартість будівництва за затвердженою проектною документацією становить 520 тис. грн. Створено 80 робочих місць. Договір знято з контролю у зв'язку з повним виконанням його умов покупцем об'єкта.

○ Склану теплицю для вирощування овочів загальною площею 1 882 м², розташовану в м. Умань, покупець придбав у незадовільному стані. У ремонт вкладено 2,7 млн грн. Здійснено такі поліпшення: оновлено конструкції, замінено скло, встановлені нові системи поливу, опалення, вентиляції. Продуктивність відремонтованої теплиці становить 120 тонн овочів на рік.

З метою збереження та забезпечення цільового використання державного житлового фонду та об'єктів соціально-культурного призначення, для задоволення соціальних потреб населення значні зусилля регіонального відділення спрямовані на прискорення вирішення питань передання об'єктів права державної власності, які під час приватизації не увійшли до статутних фондів господарських товариств, у комунальну власність. За весь період приватизації в комунальну власність передано 1 802 об'єкти житлового фонду та соціальної сфери, що дало змогу поліпшити житлові умови багатьох жителів області.

Загалом регіональним відділенням успішно реалізовано 2 810 управлінських рішень стосовно зазначеного державного майна. Наразі сьогодні в управлінні регіонального відділення перебувають та потребують прийняття виважених управлінських рішень 364 одиниці державного майна.

Отже, у межах своїх повноважень регіональне відділення бере активну участь у роботі щодо виконання державних та регіональних програм економічного розвитку, адже успішна реалізація завдань з реформування відносин власності – це крок до успішного регіону.

Підготувала **Світлана ЧУБЕНКО**

Використані матеріали з www.fermmash.com, www.vathlib.com.ua, www.veres-group.com.

НА ЗАСІДАННІ КОЛЕГІЇ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ

Планове засідання колегії Фонду державного майна України (далі – Фонд) відбулося **9 жовтня 2014 року** за головуванням очільника Фонду **Д. ПАРФЕНЕНКА**. На засіданні були присутні члени колегії, начальники регіональних відділень та керівники структурних підрозділів Фонду.

До порядку денного були включені такі питання:

1. Про реалізацію зауважень і пропозицій Рахункової палати України та Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації до Звіту про роботу Фонду державного майна України, хід та результати виконання Державної програми приватизації у 2013 році (доповідач – **Л. Салінська**, директор Департаменту законодавчо-аналітичного забезпечення реформування відносин власності та інформаційних технологій).

2. Про узагальнення та аналіз діяльності юридичних служб апарату та регіональних відділень Фонду державного майна України щодо стану правової роботи за 2013 рік та I півріччя 2014 року (доповідач – **Н. Погорілко**, заступник начальника Управління правового забезпечення).

3. Про звіт Регіонального відділення Фонду по Львівській області щодо стану зміцнення фінансово-бюджетної дисципліни у 2013 році та 6 місяців 2014 року, підготовлений на виконання пункту 4.1 розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.01.2011 № 148-р «Питання зміцнення фінансово-бюджетної дисципліни» (доповідач – **М. Копач**, начальник Регіонального відділення Фонду по Львівській області).

4. Про виконавську дисципліну у структурних підрозділах ФДМУ у I півріччі 2014 року (доповідач – **П. Рябенський**, начальник Управління документального забезпечення та контролю; співдоповідач – **Т. Яцюк**, начальник Управління взаємодії з Верховною Радою України та комунікаційного забезпечення).

На початку роботи колегії доповідач з першого питання порядку денного повідомила, що згідно з чинним законодавством Рахункова палата України провела щорічну перевірку Звіту про роботу Фонду державного майна України, хід та результати виконання Державної програми приватизації у 2013 році, а Спеціальна контрольна комісія Верховної Ради України з питань приватизації розглянула зазначений звіт на засіданні 19 червня 2014 року.

Фонд уважно та всебічно опрацював Звіт Рахункової палати України та рішення Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації стосовно результатів аналізу Звіту про роботу фонду у 2013 році. Для усунення виявлених недоліків та врахування рекомендацій Фондом розроблено та затверджено дорученням Голови Фонду від 17.07.2014 № К/16 відповідні заходи.

По суті висловлених зауважень потрібно зазначити, що частина з них безпосередньо стосується недостатньої повноти висвітлення окремих аспектів діяльності Фонду, а саме:

планових показників підготовки до продажу державного майна об'єктів груп В, Г (кількості об'єктів приватизації);

кількості нарахованих та сплачених штрафних санкцій за несплату орендної плати у звітному періоді, стану заборгованості орендарів перед державним бюджетом;

ефективності роботи регіональних відділень Фонду щодо продажу об'єктів державної власності груп А, Д, Ж (у тому числі разом із земельними ділянками) та Е.

Зазначені зауваження вже враховуються під час підготовки щоквартальних аналітичних довідок про роботу Фонду, водночас здійснюється підготовка змін до методичних рекомендацій до складання звіту із урахуванням пропозицій підрозділів Фонду.

Частина висловлених зауважень та пропозицій стосуються організації діяльності Фонду, зокрема, було запропоновано удосконалити механізм взаємодії з суб'єктами управління об'єктами державної власності з метою ведення Єдиного реєстру об'єктів державної власності; посилити роботу з уповноваженими органами управління щодо передання Фонду об'єктів на приватизацію та своєчасної підготовки об'єктів до продажу; розробити дієві правові механізми, які забезпечать врегулювання питання списання державного майна, переданого в оренду, яке морально та фізично застаріло.

Наразі Фондом реалізовано деякі з наведених вище пропозицій, решта заходів перебувають на стадії виконання. Так, фахівці Фонду провадять роботу щодо розроблення проекту змін до Порядку списання об'єктів державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 09.11.2007 № 1314 (зі змінами).

Враховуючи рішення Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації, вживаються заходи щодо вилучення гуртожитків із статутних капіталів акціонерних товариств.

Триває робота з уповноваженими органами управління щодо подання пропозицій для формування переліків об'єктів права державної власності, приватизація яких має розпочатися у 2014 році. Станом на 04.09.2014 до Переліку об'єктів груп В, Г, які підлягають підготовці в 2014 році з метою подальшого їх продажу внесено 107 об'єктів.

Організаційна робота, яку провадить Фонд, дає змогу забезпечувати виконання планів приватизації об'єктів державної власності груп А, Д та Ж. Так, сума коштів відповідно до укладених договорів купівлі-продажу об'єктів груп А, Д та Ж за 8 місяців 2014 року становить 16, 353 млн грн. (або 142, 85 % плану з надходження коштів за 8 місяців ц. р.).

Таким чином, реалізація зауважень і пропозицій Рахункової палати України та Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації здійснюється Фондом своєчасно та у визначені терміни.

За словами доповідача з другого питання порядку денного колегії, юридичні служби центрального апарату та регіональних відділень Фонду постійно вживають заходи, спрямовані на поліпшення стану правової роботи, правильне застосування та неухильне додержання норм законодавства.

У травні 2013 року Міністерством юстиції України було проведено перевірку стану правової роботи та систематизації законодавства за період з 01.01.2011 до 30.03.2013. Крім того, Міністерством юстиції України проводяться щомісячні безвізні та візні перевірки Фонду щодо додержання законодавства про державну реєстрацію нормативно-правових актів.

За результатами зазначених перевірок порушень вимог законодавства не виявлено, стан правової роботи у Фонді оцінюється позитивно.

Управлінням правового забезпечення Фонду постійно здійснюється контроль за діяльністю юридичних служб регіональних відділень Фонду, надається методична та практична допомога.

Так, керуючись Законами України «Про Фонд державного майна України», «Про управління об'єктами державної власності», в 2013 році Фонд провів перевірку роботи Регіонального відділення Фонду по Запорізькій області, в якій брав участь працівник Управління правового забезпечення Фонду.

Разом із цим, відповідно до Загального положення про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи та організації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.11.2008 № 1040 та згідно з Планом роботи Управління правового забезпечення Фонду державного майна України, на виконання рекомендацій робочої групи Міністерства юстиції України Управлінням правового забезпечення Фонду проведено перевірку стану організації правової роботи юридичних служб регіональних відділень Фонду по Херсонській, Сумській, Харківській, Волинській та Рівненській областях.

У I півріччі 2014 року Управлінням правового забезпечення Фонду проведено перевірку стану організації правової роботи юридичного відділу Регіонального відділення Фонду державного майна України по м. Києву.

Під час перевірок стану правової роботи регіональних відділень Фонду постійно забезпечується належна увага перевірці питань організації та ведення договірної, позовної роботи, захисту інтересів підприємств, установ, організацій у судах, забезпечення дотримання трудового законодавства.

З цією метою керівництвом Управління правового забезпечення Фонду розроблені Методичні рекомендації, в яких зазначені основні напрями, що мають бути досліджені під час перевірки.

Протягом 2013 року Управління правового забезпечення брало участь у розробленні та погодженні 310, а у I півріччі 2014 року – 159 проектів договорів (контрактів, угод) структурних підрозділів Фонду.

Юридичною службою Фонду постійно здійснюється перегляд нормативно-правових актів з метою приведення їх у відповідність з чинним законодавством, а також здійснюється інформування керівника центрального органу виконавчої влади про необхідність вжиття заходів для внесення змін до нормативно-правових актів, визнання їх такими, що втратили чинність, або підготовки нових організаційно-розпорядчих та нормативно-правових актів.

Протягом 2013 року за участю Управління правового забезпечення розроблено 4 592 організаційно-розпорядчих та нормативно-правових акта, з них 68 подано до Міністерства юстиції України (пройшли державну реєстрацію 66), крім того, розроблено два законопроекти, проекти одного Указу Президента України, 30 постанов та розпоряджень Кабінету Міністрів України (з них прийнято 21), у тому числі безпосередньо Управлінням правового забезпечення розроблено 15 нормативно-правових актів, один законопроект та проект одного розпорядження Кабінету Міністрів України, а також опрацьовано 587 нормативно-правових актів, розроблених іншими центральними органами виконавчої влади.

Протягом I кварталу 2014 року Управління правового забезпечення брало участь в опрацюванні 1 879 організаційно-розпорядчих та нормативно-правових актів, з них 3 подано до Міністерства юстиції України (пройшли державну реєстрацію 3), крім того, розроблені один законопроект, проекти 11 постанов та розпоряджень Кабінету Міністрів України (з них прийнято два), у тому числі безпосередньо Управлінням правового забезпечення розроблено 3 нормативно-правових акти та один законопроект, також опрацьовано 211 нормативно-правових актів, розроблених іншими центральними органами виконавчої влади.

На початку розгляду третього питання порядку денного присутні були ознайомлені з підсумками роботи Регіонального відділення Фонду по Львівській області (далі – регіональне відділення) у 2013 році та I півріччі 2014 року, а також поінформовані про заходи, яких вживає регіональне відділення для належного виконання покладених на нього завдань з приватизації та надходження коштів до державного бюджету.

Так, протягом 2013 року регіональним відділенням роздержавлено 7 об'єктів державної власності групи А та два – групи Д, а також 4 об'єкти групи А комунальної форми власності. Від приватизації об'єктів державної власності надійшло близько 2 194,7 тис. грн.

Від приватизації об'єктів групи А (окреме індивідуально визначене майно) за плану 175 тис. грн. надійшло 1 128, 64 тис. грн., таким чином, план значно перевиконано. Стосовно продажу об'єктів групи А (єдині майнові комплекси) план виконано на 124,1 %. Водночас планове завдання з надходження коштів від продажу земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти групи А, не виконано. Плани щодо надходжень коштів від продажу об'єктів групи Д та продажу земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти групи Д, виконано відповідно на 91,01 % та 30,36 % .

Протягом I півріччя 2014 року регіональним відділенням роздержавлено 7 об'єктів групи А та два групи Д державної форми власності та 5 об'єктів групи А комунальної форми власності. Від приватизації об'єктів державної власності надійшло близько 1 284 тис. грн.

Планове завдання з надходження коштів від приватизації об'єктів групи А виконано на 270, 86 %. За плану 50 тис. грн. сума надходжень від приватизації об'єктів групи Д становить 523,8 тис. грн., тобто планове завдання значно перевиконано. Водночас перевиконано завдання стосовно надходжень від продажу земельних ділянок під об'єктами незавершеного будівництва – одержано 359 тис. грн. замість очікуваних 40 тис. грн.

За підсумками 2013 року зафіксовано перевиконання планового завдання з надходження коштів від оренди державного майна у Львівській області , що становить 119,02 % (або 22 613,063 тис. грн.). Загалом у 2013 році регіональне відділення уклало 179 договорів оренди, припинив дію 121 договір оренди державного майна.

У I півріччі 2014 року від оренди державного майна на Львівщині надійшло 11 894,15 тис. грн., що становить 51, 71 % планового річного завдання.

Станом на 01.07.2014 діє 937 договорів оренди державного майна, укладених регіональним відділенням, з них: два договори оренди єдиних майнових комплексів, один договір оренди структурного підрозділу єдиного майнового комплексу та 934 договори оренди нерухомого майна, кількість чинних договорів оренди становить 114. У 2014 році укладено 87 договорів оренди, повернули майно 50 орендарів.

Регіональне відділення провадить значну роботу щодо пошуку потенційних орендарів державного майна, постійно контролює своєчасність внесення орендної плати. У разі виявлення заборгованості понад місяць регіональне відділення спрямовує до боржників листи з вимогою сплатити заборгованість, у разі затримки понад два місяці розпочинається претензійно-позовна робота щодо стягнення заборгованості з боржників. Так, у 2013 році тривала претензійно-позовна робота щодо 55 договорів оренди державного рухомого майна, у результаті якої стягнуто до державного бюджету більш як 300 тис. грн.; у I півріччі 2014 року за надісланими регіональним відділенням 37 претензіями (стосовно 35 договорів оренди) сплачено 343,9 тис. грн. (за 20 договорами оренди).

З метою захисту інтересів держави у 2013 році до прокуратури Львівської області скеровано матеріали щодо стягнення заборгованості за 17 договорами оренди на загальну суму 2 249,6 тис. грн.

У I півріччі 2014 року до органів прокуратури скеровано 13 звернень щодо вжиття заходів прокурорського реагування стосовно стягнення у судовому порядку заборгованості на загальну суму 375,9 тис. грн. і 10 звернень щодо стягнення неустойки на загальну суму 2 730,4 тис. грн.

Далі було докладно висвітлено питання фінансування регіонального відділення, аналізу витрат та можливості економії коштів.

Рішенням колегії роботу регіонального відділення щодо зміцнення фінансово-бюджетної дисципліни у 2013 році та I півріччі 2014 року визнано задовільною.

Стосовно четвертого питання порядку денного було, зокрема, зазначено, що питання виконавської дисципліни та вдосконалення контролю за своєчасним виконанням завдань, встановлених законами України, актами і дорученнями Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, запитами і зверненнями народних депутатів України, опрацюванням листів міністерств, відомств, підприємств, правоохоронних, судових органів і регіональних відділень Фонду постійно перебувають на контролі керівництва Фонду.

Протягом I півріччя 2014 року у Фонді перебувало на виконанні 7 055 завдань, визначених законами України, актами і дорученнями Президента України, рішеннями та дорученнями Кабінету Міністрів України, запитами і зверненнями народних депутатів України, зазначених в листах міністерств, відомств, установ, органів місцевого самоврядування, правоохоронних та судових органів України.

У звітному періоді до Фонду надійшло 1 253 документи вищих органів влади, 25 899 документів від міністерств, відомств, підприємств, установ, органів місцевого самоврядування, правоохоронних, судових органів і регіональних відділень Фонду.

За I півріччя 2014 року Фонд отримав 1 057 звернень, у тому числі від:

центральних органів влади – 99;

Кабінету Міністрів України – 131;

інших органів, установ, організацій – 99;

безпосередньо громадян (поштою) – 310.

У години особистого прийому до керівництва Фонду звернулося 418 громадян.

Загалом з урахуванням колективних звернень у звітному періоді до Фонду звернулося 4 804 громадянина. На гарячу телефонну лінію Фонду у звітному періоді звернулося 2 012 осіб. На всі звернення щодо порушених громадянами питань підготовлено та надано вичерпні відповіді та обґрунтовані роз'яснення в межах повноважень Фонду, порушень термінів надання відповідей немає.

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСТЬ

Об'єкт державної власності групи Д – реконструкція майнового комплексу під реабілітаційний центр (разом із земельною ділянкою)

Місцезнаходження об'єкта: м. Свалява, вул. Духновича, 11.

Балансоутримувач об'єкта: Департамент фінансів Закарпатської обласної державної адміністрації.

Відомості про об'єкт: поверховість будівлі – п'ятиповерхова (у тому числі мансарда); загальна площа – 4 197,2 м²; кількість номерів – 29 (може коригуватися); кількість місць – 44.

1-й поверх – вестибуль, адміністраторська, ресторан на 45 місць, кухонний блок з допоміжними приміщеннями, басейн (роздягальні, душова, хаммам (турецька баня), квант-камера та сауна);

2-й поверх – конференц-зал, більярдна, душовий зал з роздягальнями, підводний душ-масаж, ванний зал на 5 ванн, кабінет гідроклонотерапії, один трикімнатний та три двокімнатних номери;

3-й поверх – кабінет УЗО, масажний кабінет, лабораторія, бювет, стоматологічний кабінет, один трикімнатний номер, три двокімнатних номери;

4-й поверх – приміщення адміністрації, косметичний і манікюрний кабінети, кабінет світло- та електролікування, один трикімнатний номер, три двокімнатних номери;

5-й поверх (мансарда) – сімнадцять однокімнатних номерів.

Реконструкцію об'єкта розпочато у листопаді 2006 року, припинено – у 2011 році.

Готовність до здачі в експлуатацію – 95 % (у повному обсязі виконані будівельно-монтажні роботи, частково придбані кухонне обладнання, меблі).

У внутрішньому дворі майнового комплексу знаходяться будівля автономної газової котельні площею 40,7 м² та будівля гаражів для автомобілів площею 108,3 м². Територія по периметру огорожена бетоною огорожею, ворота металеві, виготовлені із сортового заліза. Внутрішня територія площею 698 м², вимощена бетоною плиткою.

Об'єкт розташований у центральній частині м. Сваляви, яка характеризується розвинутою інфраструктурою, транспортною доступністю, наявністю низки торгових та громадських закладів.

Місто Свалява – один із найвідоміших бальнеологічних курортів Закарпаття, країни якого багаті на родовища лужно-вуглекислих вод типу «Боржомі». Найбільш відомі санаторії – «Поляна», «Сонячне Закарпаття», «Квітка Полонини» – розташовані за межами міста в селах Голубине, Солочин, Поляна.

Відомості про земельну ділянку: площа – 0,2581 га (державний акт на право користування земельною ділянкою серії ЯЯ № 091496 від 13.03.2006).

Обмеження у використанні земельної ділянки не зареєстровані.

Основні умови продажу: завершення реконструкції об'єкта; введення об'єкта в експлуатацію.

Додаткову інформацію про об'єкт можна отримати в РВ ФДМУ по Закарпатській області за адресою: м. Ужгород, вул. Собранецька, 60.

☎ (03122) 61-38-83.

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ

Об'єкт державної власності групи А – будівля магазину (разом із земельною ділянкою)

Місцезнаходження об'єкта: Глобинський р-н, с. Степове, вул. Леніна, 6.

Балансоутримувач об'єкта: ТОВ Інвестиційно-промислова компанія «Полтавазернопродукт», адреса: Глобинський р-н, м. Глобине, вул. Заводська, 1.

Відомості про об'єкт: об'єкт являє собою однопверхову окремо розташовану будівлю загальною площею 170,3 м² та висотою 3,0 м. Рік побудови магазину – 1954. Фундамент цегляний; стіни та перегородки цегляні; перекриття дерев'яне, покрівля – азбоцементні хвильові листи; підлога бетонна; наявні комунікації – електропостачання; оздоблення – штукатурка, побілка, керамічна плитка. Рельєф ділянки рівний, без зсувів, навколо будівлі є вимощення із асфальтобетону.

На території с. Степове (орган місцевого самоврядування – Кринківська сільська рада) діє виробничий підрозділ Агрофірма «Степове» ТОВ Інвестиційно-промислова компанія «Полтавазернопродукт». Село газифіковане, є водогін, фельдшерсько-акушерський пункт.

Відстань від села до райцентру (м. Глобине) – 12 км, залізничної станції Глобине – 14 км, автошляху Полтава – Глобине – 0,5 км.

Відомості про земельну ділянку: об'єкт розташований на земельній ділянці господарського двору виробничого підрозділу Агрофірма «Степове» ТОВ Інвестиційно-промислова компанія «Полтавазернопродукт».

Земельна ділянка належить до забудованих земель (землі громадського призначення), земель запасу та земель, не наданих у власність і користування. Наразі земельна ділянка під об'єктом не зареєстрована, кадастровий номер на земельну ділянку відсутній.

Регіональне відділення провадить роботу з відбору виконавців робіт із землеустрою для підготовки до продажу цієї земельної ділянки.

Об'єкт пропонується до продажу на аукціоні разом із земельною ділянкою.

Об'єкт державної власності групи Ж – лазня (разом із земельною ділянкою)

Місцезнаходження об'єкта: Глобинський р-н, с. Степове, пров. Парковий, 13.

Балансоутримувач об'єкта: ТОВ Інвестиційно-промислова компанія «Полтавазернопродукт», адреса: Глобинський р-н, м. Глобине, вул. Заводська, 1.

Відомості про об'єкт: об'єкт являє собою одноповерхову окремо розташовану будівлю загальною площею 215,8 м² та висотою 3,5 м. Рік побудови лазні – 1973. Фундамент стрічковий цегляний; стіни цегляні; перекриття залізобетонне, покрівля – азбоцементні хвильові листи; підлога – цементна стяжка; наявні комунікації – електропостачання, водопостачання, оздоблення будівлі – побілка, пофарбування.

Відомості про земельну ділянку: об'єкт розташований на земельній ділянці господарського двору виробничого підрозділу Агрофірма «Степове» ТОВ Інвестиційно-промислова компанія «Полтавазернопродукт».

Наразі земельна ділянка під об'єктом не сформована, кадастровий номер на земельну ділянку відсутній. Технічна документація на дану земельну ділянку не виготовлялася.

Об'єкт пропонується до продажу на аукціоні разом із земельною ділянкою.

Додаткову інформацію про об'єкти та умови їх продажу можна отримати в РВ ФДМУ по Полтавській області за адресою: 36014, м. Полтава, вул. Леніна, 1/23, кімн. 418, 409.

☎ (05322) 2-24-86; (0532) 56-35-55.

УДК 338.2

- **Участь у статутному капіталі акціонерного товариства надає державі такий самий обсяг прав, як і будь-яким іншим акціонерам товариства, однак можливість істотно впливати на діяльність підприємства прямо залежить від кількості корпоративних прав.**
- **У тих товариствах, державний пакет акцій в статутному капіталі яких є дрібним (міноритарним), оптимальним управлінським рішенням для власника-держави є рішення про подальший продаж такого пакета. Однак для держави не завжди видається можливим, використовуючи існуючі конкурентні способи продажу, реалізувати своє право на продаж дрібних пакетів у статутних капіталах інвестиційно непривабливих, стабільно збиткових працюючих підприємств.**
- **З метою прискорення процесів приватизації державних пакетів акцій таких підприємств законодавцю потрібно переглянути перелік існуючих обмежень під час застосування різних способів приватизації.**

ДО ПИТАННЯ ЩОДО ДРІБНИХ ПАКЕТІВ АКЦІЙ, що належать державі у статутних капіталах акціонерних товариств

Катерина ЧИЧКАНЬ

головний спеціаліст відділу управління корпоративними правами держави та продажу пакетів акцій РВ ФДМУ по Херсонській області

Ефективна реалізація органами державної влади корпоративних прав держави значною мірою залежить від ступеня розвитку законодавства, яким регулюється ця сфера правовідносин. Питання оптимізації процесу управління корпоративними правами держави є досить актуальним, а його вирішення безпосередньо пов'язане з удосконаленням законодавства – у цьому переконує досвід роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Херсонській області (далі – регіональне відділення).

Регіональне відділення здійснило управління корпоративними правами держави в статутних капіталах 8 акціонерних товариств, з яких у 5 акціонерних товариствах державна частка становить менше ніж 25 відсотків та у 3 – перевищує 25, але є меншою, ніж 50 відсотків статутного капіталу.

Потрібно зазначити, що всі ці товариства працюють збитково. Серед причин збиткової діяльності підприємств є відсутність державного замовлення, фізично та морально застаріле обладнання, відсутність обігових коштів, замовлень на продукцію, постійне зростання вартості матеріалів та енергетичних ресурсів та – як наслідок – неконкурентоспроможність послуг та продукції навіть на вітчизняному ринку.

Така ситуація на підприємствах дуже ускладнює роботу регіонального відділення та самих товариств зі зберігачами цінних паперів.

Наприклад, товариством з державною часткою в статутному капіталі розміром 4,589 відсотка – ВАТ «Генічеський машинобудівний завод» до теперішнього часу не завершено процедуру дематеріалізації акцій товариства. Згідно зі статтею 20 Закону України від 17.09.2008 № 514-VI «Про акціонерні товариства» (зі змінами) акції товариств існують виключно у бездокументарній формі. Зазначеним акціонерним товариством здійснено заміну свідоцтва про реєстрацію випуску іменних акцій у бездокументарній формі існування, укладено договори про відкриття рахунків у цінних паперах власникам зі зберігачем та про обслуговування емісії цінних паперів з ПАТ «Національний депозитарій України». Проте товариством не депоновано глобальний сертифікат, що, у свою чергу, унеможливило отримання регіональним відділенням виписки з рахунка (в цінних паперах) від зберігача, якою підтверджується наявність у регіонального відділення (зареєстрованого керуючим рахунком) акцій зазначеного товариства.

Технологічний процес основного виробництва Генічеського машинобудівного заводу – пружин тарілчастих та устаткування для їх виготовлення використовувався з 1972 року та був розрахований

на масовий серійний випуск продукції. На час приватизації не було проведено технологічного переоснащення виробничих потужностей, а після приватизації через відсутність обігових коштів стан справ залишився таким самим. Наразі колишні виробничі зв'язки підприємства втрачено, акції товариства розпорошені між великою кількістю акціонерів. У зв'язку з відсутністю кворуму загальні збори акціонерів неможливо провести від початку приватизації цього підприємства.

Для вирішення ситуації регіональне відділення тісно співпрацює з Південно-Українським територіальним відділенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку та шукає можливих шляхів виходу із кризи на підприємстві.

Регіональне відділення як представник держави-акціонера в межах своїх повноважень реалізує право на управління та контроль за діяльністю акціонерного товариства – стосовно ВАТ «Генічеський машинобудівний завод» намагається відповідно до статуту товариства розділити відповідальність між виконуючим обов'язки голови правління товариства та наглядовою радою, в складі якої передбачено присутність представника регіонального відділення.

Через незначну державну частку в статутних капіталах інших підприємств регіональне відділення не завжди має змогу вводити представників держави до складу їх органів управління, а отже, і впливати на ухвалення товариством тих або інших рішень, здійснювати контроль за майновим станом щодо збереження цілісності активів тощо.

Таким чином, оптимальним управлінським рішенням щодо дрібних пакетів акцій, що належать державі, є рішення про їх подальшу приватизацію. Однак у разі реалізації органами приватизації такого управлінського рішення постають деякі неврегульовані питання.

Так, часто має місце відсутність попиту на державні пакети акцій стабільно збиткових підприємств, оскільки такі пакети мають достатньо високу ціну. Можна припустити, що продаж пакетів акцій, які не є, зокрема, навіть блокуючими, може зацікавити лише власників основного пакета. Продати державні пакети акцій уже існуючим акціонерам товариств за високою ціною не видається можливим.

У статті 18⁵ Закону України від 04.03.1992 № 2163-XII «Про приватизацію державного майна» визначено деякі особливості приватизації об'єктів групи В, а саме:

конкурс з продажу пакета акцій акціонерного товариства, що належать до групи В, проводиться за умови, що об'єктом продажу є контрольний пакет акцій;

належні державні пакети акцій підприємств, державна частка в статутному капіталі яких становить 25 і менше відсотків, пропонуються до продажу на фондових біржах.

Наразі відповідно до плану-графіка на фондових біржах виставлено на торги державні пакети акцій двох акціонерних товариств, управління якими здійснює регіональне відділення: ПАТ «Червоний чабан» (виставлено на продаж 22,56 відсотка) та ПрАТ «Херсон-Діпромисто» (виставлено на продаж 17,997 відсотка). Крім цього, на виконання наказу Фонду державного майна України від 18.08.2014 № 2159 регіональне відділення здійснює підготовку до продажу включених до плану-графіка виставлення на продаж об'єктів групи В, а саме: державних пакетів акцій ПАТ «Будівельно-монтажне управління 20» (14,392 відсотка), ПАТ «Індустріальна скляна компанія» (23), ПАТ «Виробництво «Технік» (28,026), ПАТ «Машинобудівний завод «Аметист» (49,569), ПАТ «Херсонводбуд» (49,549 відсотка).

Трудові колективи кількох підприємств, державні пакети акцій яких перебувають в управлінні регіонального відділення, надсилали звернення до суб'єктів права законодавчої ініціативи з проханням переглянути цінову політику стосовно державних пакетів акцій цих підприємств та порядок застосування способів їх продажу, що надало би трудовим колективам змогу викупити залишки державних пакетів за мінімальною ціною.

Початкова вартість пакетів акцій під час їх продажу через організаторів торгівлі цінними паперами визначається державним органом приватизації відповідно до Методики оцінки майна, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 № 1891, як пропорційна розміру державного пакета акцій частка вартості власного капіталу акціонерного товариства, що визначена за даними балансу, складеного на останню звітну дату. У разі коли власний капітал акціонерного товариства, пакет акцій якого оцінюється, менший від його статутного капіталу, початкова вартість

такого пакета акцій дорівнює його номінальній вартості.

Відповідно до Положення про порядок продажу в процесі приватизації на фондових біржах пакетів акцій акціонерних товариств, затвердженого наказом Фонду державного майна України, Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Антимонопольного комітету України від 16.11.1998 № 2141/297/9, визначено методи проведення аукціону на фондовій біржі, а саме: на підвищення ціни, на зниження ціни та без оголошення ціни. Реалізувати дрібні державні пакети акцій інвестиційно непривабливих та стабільно збиткових підприємств можна за допомогою аукціону без оголошення ціни, у ході якого продавець не визначає початкову ціну об'єкта продажу, торги проводяться за методом підвищення ціни, а переможцем аукціону визнається покупець, який запропонував найвищу ціну. Аукціон без оголошення ціни проводиться до остаточного продажу об'єкта.

Проте для підприємств, які перебувають в управлінні регіонального відділення, статтею 15 Закону України «Про приватизацію державного майна» виключено можливість виставлення на продаж державних пакетів акцій на аукціоні без оголошення ціни, оскільки для продажу на такому аукціоні можуть бути запропоновані державні пакети акцій акціонерних товариств лише за умови відсутності провадження ними господарської діяльності протягом трьох років.

Отже, для вирішення питання прийняття оптимальних управлінських рішень щодо дрібних державних пакетів акцій інвестиційно непривабливих та стабільно збиткових підприємств потрібно здійснити перегляд переліку існуючих законодавчих обмежень під час застосування різних способів приватизації. За відсутності таких змін й надалі відбуватиметься гальмування процесу приватизації цих об'єктів, а держава продовжуватиме нерационально використовувати свої фінансові та трудові ресурси, залишаючись при цьому в статусі неефективного управління.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Про акціонерні товариства*: закон України від 17.09.2008 № 514-VI // Держ. інформ. бюл. про приватиз. – 2009. – № 1.
2. *Про управління об'єктами державної власності*: закон України від 21.09.2006 № 185-V // Держ. інформ. бюл. про приватиз. – 2006. – № 11.
3. *Про приватизацію державного майна*: закон України від 04.03.1992 № 2163-XII // Держ. інформ. бюл. про приватиз. – 1992. – № 1.
4. *Методика оцінки майна / затв. постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 № 1891* // Держ. інформ. бюл. про приватиз. – 2004. – № 2.
5. *Положення про порядок продажу в процесі приватизації на фондових біржах пакетів акцій акціонерних товариств /затв. наказом Фонду державного майна України, Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Антимонопольного комітету України від 16.11.1998 № 2141/297/9* // Держ. інформ. бюл. про приватиз. – 1999. – № 2.

БЮЛЕТЕНЬ —

ДАЙ ДЖЕСТ

ПРИНЦИПИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ*

(затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 22 липня 2014 р. № 955)

II. ПРИНЦИПИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

1. Мета товариства

Мета товариства полягає у максимізації добробуту акціонерів за рахунок зростання ринкової вартості акцій товариства, а також отримання акціонерами дивідендів.

2. Права акціонерів

Товариство забезпечує захист прав, законних інтересів акціонерів та рівне ставлення до всіх акціонерів незалежно від того, чи є акціонер резидентом України, від кількості акцій, якими він володіє, та інших факторів.

2.1. Товариство сприяє реалізації та забезпечує захист прав та законних інтересів акціонерів, зокрема:

2.1.1. Право на участь в управлінні товариством шляхом участі та голосування на загальних зборах. Для того, щоб акціонери мали можливість ефективно реалізувати це право, товариство забезпечує дотримання таких прав акціонерів:

а) брати участь у вирішенні найважливіших питань діяльності товариства, у тому числі прийняття рішення про внесення змін до статуту, обрання членів наглядової ради та ревізійної комісії, додатковий випуск акцій, викуп товариством розміщених ним акцій, укладення значних правочинів, правочинів із заінтересованістю, реорганізацію товариства та інші дії, які призводять до суттєвих корпоративних змін;

б) вчасно отримувати повідомлення про скликання загальних зборів, що містить інформацію про дату, час та місце проведення зборів, а також повний перелік питань порядку денного з обов'язковим зазначенням способу, за допомогою якого акціонери можуть ознайомитися з документами щодо порядку денного. Час, місце проведення та процедура реєстрації акціонерів для участі у загальних зборах товариства створює сприятливі умови для участі акціонера у зборах. Процедури під час проведення загальних зборів не мають робити участь у голосуванні надмірно складною та витратною;

в) своєчасно та у зручний для акціонера спосіб знайомитися з матеріалами, пов'язаними з порядком денним загальних зборів, та отримувати додаткову інформацію

* Продовження. Початок див.: «Державний інформаційний бюлетень про приватизацію», 2014, № 10, с. 10 – 13.

стосовно питань порядку денного від посадових осіб та інших уповноважених осіб товариства;

г) вносити пропозиції та вимагати їх включення до порядку денного загальних зборів.

г) брати участь у загальних зборах особисто або через вільно обраного представника, причому голоси, подані на загальних зборах акціонерами та представниками акціонерів, мають однакову силу;

д) брати участь в обговоренні та голосуванні з питань порядку денного, або шляхом заочного голосування, причому процедура голосування на загальних зборах забезпечує прозорість та надійність підрахунку голосів.

2.1.2. Право на отримання частини прибутку товариства у розмірі, пропорційному належній акціонерів кількості акцій.

2.1.3. Право на своєчасне отримання повної та достовірної інформації про фінансово-господарський стан товариства та результати його діяльності, суттєві факти, що впливають або можуть впливати на вартість цінних паперів та (або) розмір доходу за ними, про випуск товариством цінних паперів тощо.

2.1.4. Право на вільне розпорядження акціями.

2.1.5. Право на надійну та ефективну реєстрацію та підтвердження права власності на акції:

а) процедура реєстрації права власності забезпечує швидкий, надійний та доступний спосіб реєстрації права власності та отримання належного підтвердження права власності;

б) товариство вживає всіх заходів для того, щоб запобігти неправомірному втручання у процедуру реєстрації прав власності з боку посадових осіб органів товариства та інших акціонерів;

в) при виборі депозитарної установи товариство керується виключно критеріями незалежності, професійності та її надійності.

2.1.6. Право вимагати обов'язкового викупу товариством акцій за справедливою ціною в акціонерів, які голосували «проти» певних прийнятих загальними зборами рішень, які обмежують їх права.

2.2. Товариство забезпечує рівне ставлення до всіх акціонерів – власників одного типу/класу акцій:

а) кожна випущена товариством проста акція надає її власнику однаковий обсяг прав;

б) у разі прийняття загальними зборами акціонерів рішення, яке обмежує права акціонерів – власників привілейованих акцій, такі акціонери мають право голосу стосовно цих питань; у разі, якщо акціонер голосував «проти» прийняття такого рішення, він має право вимагати викупу товариством належних йому акцій за справедливою ціною;

в) на кожную випущену товариством акцію одного типу/класу виплачується однаковий розмір дивідендів. Не допускається в рамках одного типу/класу акцій встановлення переваг для отримання дивідендів різними групами акціонерів;

г) усім акціонерам надаються рівні права та можливості щодо доступу до інформації.

2.3. Товариство сприяє залученню інституційних інвесторів до управління товариством та ефективній реалізації ними корпоративних прав.

2.4. Товариство сприяє та підтримує спілкування акціонерів між собою з питань, що стосуються реалізації основних прав акціонерів.

2.5. Система корпоративного управління забезпечує однаково справедливе ставлення до всіх акціонерів, включаючи дрібних та іноземних акціонерів. Усі акціонери мають можливість вдаватися до ефективних засобів захисту у разі порушення їхніх прав. Товариство усуває перешкоди міжнародному голосуванню.

2.6. У разі здійснення додаткового випуску акцій товариством, у випадках передбачених законодавством України та статутом, забезпечується рівне переважне право всіх акціонерів придбати додатково випущені акції у кількості, пропорційній їхній існуючій частці у статутному капіталі.

2.7. Товариство розробляє та запроваджує необхідні внутрішні механізми з метою запобігання неправомірному використанню інсайдерської інформації посадовими особами товариства та іншими інсайдерами.

2.8. Товариство розробляє та запроваджує ефективні механізми захисту прав дрібних акціонерів від недобросовісних дій акціонерів – власників контрольного пакета акцій, вчинених ними особисто або третіми особами у їх інтересах.

2.9. Систему корпоративного управління доповнює ефективна система заходів щодо банкрутства та ефективного забезпечення дотримання прав кредиторів.

3. Наглядова рада і виконавчий орган

Ефективне управління потребує наявності у корпоративній структурі товариства дієвої, незалежної наглядової ради та кваліфікованого виконавчого органу (менеджменту), раціонального і чіткого розподілу повноважень між ними, а також належної системи підзвітності та контролю. Система корпоративного управління створює необхідні умови для своєчасного обміну інформацією та ефективної взаємодії між наглядовою радою та виконавчим органом. Органи товариства та їх посадові особи діють на основі усієї необхідної інформації, сумлінно, добросовісно та розумно в інтересах товариства та акціонерів.

3.1. Наглядова рада.

3.1.1. Наглядова рада забезпечує стратегічне керівництво діяльністю товариства, контроль за діяльністю виконавчого органу та захист прав усіх акціонерів. Ефективне управління передбачає систему звітності наглядової ради перед загальними зборами товариства.

3.1.2. Якщо рішення можуть по-різному впливати на різні групи акціонерів, наглядова рада має однаково справедливо ставитись до всіх акціонерів. Наглядова рада у своїй діяльності керується найкращими етичними стандартами та враховує інтереси зацікавлених осіб.

3.1.3. Статут та внутрішні положення товариства чітко визначають компетенцію наглядової ради, у тому числі перелік повноважень, які відносяться до виключної компетенції наглядової ради. До основних функцій наглядової ради належать:

- а) забезпечення реалізації та захисту прав акціонерів;
- б) ухвалення стратегії товариства, основні плани дій, політику управління ризиками, затвердження річного бюджету, бізнес-планів товариства та здійснення контролю за їх реалізацією;
- в) забезпечення офіційності та прозорості процедури висунення та обрання членів виконавчого органу, затвердження умов договорів, що укладаються з головою та членами виконавчого органу, встановлення розміру їх винагороди у відповідності з довгостроковими інтересами товариства та його акціонерів, та визначення форм контролю за діяльністю виконавчого органу;
- г) здійснення контролю за фінансово-господарською діяльністю товариства, у тому числі забезпечення підготовки повної та достовірної публічної інформації про товариство;
- г) здійснення контролю за запобіганням, виявленням та врегулюванням конфлікту інтересів посадових осіб органів товариства, у тому числі за використанням майна товариства в особистих інтересах та укладення угод з пов'язаними особами;
- д) здійснення контролю за ефективністю управління товариством та, у разі потреби, внесення відповідних змін;
- е) забезпечувати цілісність системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності товариства, включаючи незалежний аудит, а також за наявність необхідних систем контролю, зокрема, систем управління ризиками, фінансового та операційного контролю за дотриманням законодавства та відповідних стандартів.

3.1.4. Чергові засідання наглядової ради проводиться стільки разів, скільки необхідно для належного виконання нею своїх функцій; у будь-якому випадку засідання наглядової ради проводиться не рідше одного разу на квартал.

3.1.5. Наглядова рада в разі необхідності приймає рішення про укладення угод стосовно надання наглядовій раді професійних консультаційних послуг (юридичних, аудиторських

тощо); в кошторисі витрат наглядової ради передбачаються наявність відповідних ресурсів для оплати таких послуг.

3.1.6. Наглядова рада забезпечує проведення щорічної оцінки своєї діяльності в цілому та кожного члена окремо. З цією метою раді доцільно створювати спеціальний комітет, більшість членів якого є незалежними.

3.1.7. За підсумками року наглядова рада звітує перед загальними зборами про свою діяльність та загальний стан товариства.

3.1.8. Члени наглядової ради обираються та відкликаються загальними зборами товариства, причому:

а) порядок формування наглядової ради передбачає можливість для всіх акціонерів, у тому числі дрібних, пропонувати кандидатури до складу ради;

б) кандидатури на посади членів наглядової ради доцільно висувати завчасно, до проведення загальних зборів, на яких передбачається обрання членів наглядової ради; акціонерам заздалегідь надається повна інформація стосовно кожного з кандидатів для того, щоб вони мали можливість прийняти виважене рішення;

в) товариствам доцільно обирати до складу наглядової ради фізичних осіб.

3.1.9. Члени наглядової ради володіють знаннями, кваліфікацією та досвідом, необхідними для виконання своїх посадових обов'язків. Члени наглядової ради мають можливість приділяти роботі у наглядовій раді достатню кількість часу.

3.1.10. Члени наглядової ради мають доступ до повної, достовірної та своєчасної інформації для прийняття виважених рішень.

3.1.11. Члени наглядової ради виконують свої обов'язки особисто і не можуть передавати свої повноваження іншим особам, крім члена наглядової ради – юридичної особи – акціонера.

3.1.12. З метою забезпечення незалежності наглядової ради до її складу доцільно включати незалежних членів, кількість яких складає принаймні 25 відсотків кількісного складу ради. Незалежним вважається член наглядової ради, який не має будь-яких суттєвих ділових, родинних або інших зв'язків з товариством, членами його виконавчого органу або мажоритарним акціонером товариства і не є представником держави.

3.1.13. Залежно від кількісного складу та функцій наглядової ради, при наглядовій раді доцільно формувати комітети наглядової ради:

а) з метою підвищення ефективності роботи наглядової ради доцільно створювати комітети для попереднього розгляду, аналізу та підготовки проектів рішень з питань, які відносяться до компетенції наглядової ради;

б) з метою запобігання виникненню конфлікту інтересів у посадових осіб органів товариства наглядовій раді доцільно створювати комітет з питань аудиту та з питань інформаційної політики товариства, а також комітет з питань призначень і винагород, більшість членів яких є незалежними.

3.1.14. При створенні комітетів наглядова рада чітко визначає та розкриває інформацію про їх завдання, склад і робочі процедури.

3.1.15. Члени наглядової ради отримують справедливу винагороду та мати стимули для забезпечення успішної діяльності товариства. Інформація про індивідуальний або сукупний розмір та форму винагороди членів наглядової ради, кількість акцій, якими вони володіють, оприлюднюється у річному звіті. Члени наглядової ради мають можливість приділяти достатньо часу для виконання своїх обов'язків.

3.1.16. З метою ефективного організаційного та інформаційного забезпечення діяльності органів товариства, належного інформування акціонерів та заінтересованих осіб товариству доцільно запровадити посаду корпоративного секретаря.

3.2. Виконавчий орган.

3.2.1. Виконавчий орган здійснює керівництво поточною діяльністю товариства. Виконавчий орган підзвітний наглядовій раді та загальним зборам акціонерів.

3.2.2. Виконавчий орган розробляє та передає на затвердження наглядовій раді проекти річного бюджету та стратегії товариства, самостійно розробляє і затверджує поточні плани та оперативні завдання товариства і забезпечує їх реалізацію.

3.2.3. Виконавчий орган забезпечує відповідність діяльності товариства вимогам законодавства, рішенням загальних зборів та наглядової ради. Не рідше одного разу на рік на чергових загальних зборах виконавчий орган звітує акціонерам про свою діяльність.

3.2.4. Товариству доцільно створювати колегіальний виконавчий орган. Голова виконавчого органу обирається та відкликається наглядовою радою.

3.2.5. Члени виконавчого органу володіють знаннями, кваліфікацією та досвідом, необхідними для належного виконання ними своїх функцій.

3.2.6. Розмір та форма винагороди членів виконавчого органу визначаються наглядовою радою за рекомендацією комітету ради з питань призначень та винагород, у разі його наявності. Розмір винагороди членів виконавчого органу є співвідносним з результатами діяльності товариства, виходячи з довгострокових інтересів товариства та акціонерів. Інформація про індивідуальний або сукупний розмір та форму винагороди членів виконавчого органу, кількість акцій, якими вони володіють, оприлюднюється у річному звіті.

3.2.7. На вимогу наглядової ради, але не рідше одного разу на три місяці, виконавчий орган подає наглядовій раді у письмовій формі звіт про фінансово-господарський стан товариства та хід виконання планів та завдань. Крім цього, виконавчий орган своєчасно надає членам наглядової ради на їх вимогу повну та достовірну інформацію, необхідну для належного виконання радою своїх функцій. За підсумками року виконавчий орган звітує перед загальними зборами про свою діяльність та загальний стан товариства.

3.2.8. Оцінка діяльності виконавчого органу в цілому та окремих його членів здійснюється наглядовою радою на регулярній основі.

3.3. Лояльність та відповідальність.

3.3.1. Посадові особи органів товариства добросовісно та розумно діють в найкращих інтересах товариства.

3.3.2. Посадові особи органів товариства розкривають інформацію про наявність у них конфлікту інтересів стосовно будь-якого рішення (правочину) товариства. Внутрішні документи товариства передбачають відповідний порядок прийняття рішень (укладання правочинів), стосовно яких у посадових осіб органів товариства існує конфлікт інтересів. Такий порядок щонайменше передбачає:

а) особа, в якій є конфлікт інтересів, своєчасно повідомляє про це наглядову раду;

б) рішення (правочин) ухвалюється більшістю голосів членів наглядової ради;

в) особа, в якій є конфлікт інтересів, не може брати участі ні в обговоренні, ні в голосуванні стосовно прийняття рішення (укладання правочину);

г) правочини, стосовно яких у посадових осіб органів товариства існує конфлікт інтересів, укладаються на справедливих умовах та за справедливими цінами.

3.3.3. Посадові особи органів товариства не використовують у власних інтересах ділові можливості товариства.

3.3.4. Протягом перебування на посаді посадовим особам органів товариства не рекомендовано засновувати або брати участь у підприємствах (бути власниками або співвласниками), які конкурують з товариством, та будь-яким іншим чином конкурувати з товариством. Членам виконавчого органу не рекомендовано поєднувати роботу в товаристві з будь-якою іншою підприємницькою діяльністю, крім випадків схвалення такої діяльності наглядовою радою.

3.3.5. Політика товариства стосовно надання позик посадовим особам органів товариства є чітко визначеною у внутрішніх документах товариства. Рішення про надання позик посадовим особам товариства приймаються наглядовою радою, а інформація про такі правочини розкривається акціонерам товариства.

3.3.6. Посадові особи відшкодовують збитки, завдані товариству внаслідок невиконання або неналежного виконання ними свого обов'язку діяти добросовісно та розумно в найкращих інтересах товариства. Відповідні положення про відповідальність посадових осіб передбачається цивільно-правовими або трудовими договорами, що укладаються між товариством та посадовими особами.

Продовження – у наступних номерах Бюлетеня

Шановні читачі!

Традиційно наприкінці року колектив редакції аналізує зроблену роботу й замислюється над тим, що запропонувати читачам у наступному році. Ваші зауваження, поради і пропозиції щодо поліпшення якості Бюлетеня – наповнення його рубрик, розширення тематики – обов'язково враховуються нами в роботі.

Сподіваємося, що робота над виданням у році, що минає, була цікавою та корисною для Вас. Пишіть нам про свої побажання, і відповіді на запитання анкети допоможуть повною мірою задовольнити Ваші інформаційні запити у сфері реформування власності.

1. Які рубрики Бюлетеня Ви вважаєте найбільш актуальними?

2. Матеріали якої рубрики Ви найчастіше використовуєте в роботі?

3. Яку інформацію (в межах тематики Бюлетеня) Ви хотіли б отримати на сторінках нашого видання?

4. Чи доцільно, на Ваш погляд, друкувати в Бюлетені проекти законодавчих актів з подальшим їх обговоренням на сторінках видання?

5. Зазначте прізвища авторів тих статей, які Вас найбільше зацікавили.

6. Зазначте, на які запитання Ви хотіли би знайти відповідь у фахівців Фонду.

7. Чи рекомендуєте Ви інформацію з Бюлетеня своїм колегам?

8. Які рубрики, на Ваш погляд, слід започаткувати?

9. З якою метою Ви читаєте Бюлетень:

- ознайомитися з нормативно-методичною базою приватизації, оцінки
- отримати практичні знання з питань приватизації
- використати матеріали Бюлетеня для навчання, наукової роботи
- інше

10. Як часто Ви користуєтесь додатком до Бюлетеня – газетою «Відомості приватизації»

- постійно
- у разі потреби
- не користуюся

11. З якого року передплачуєте (купуєте) Бюлетень?

12. Передплату на Бюлетень здійснює організація, де Ви працюєте, чи Ви особисто?

- організація
- особисто
- інше

13. Скільки людей, крім Вас, читають цей номер Бюлетеня?

- 0
- 1 – 2
- 3
- 4 та більше

14. Чи плануєте Ви передплатити «Державний інформаційний бюлетень про приватизацію» на 2015 рік?

15. Ваші пропозиції та побажання:

Дякуємо за відповіді.

Анкету надсилайте на поштову адресу:
01601, м. Київ, вул. Кутузова, 18/9,
Фонд державного майна України,
Управління видавничої діяльності
та технічного забезпечення
або на електронну адресу: journal@spfu.gov.ua

ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України
від 21 вересня 1998 р. № 1482
 від 10 вересня 2014 р. № 430
 Київ

Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:

Внести до постанови Кабінету Міністрів України від 21 вересня 1998 р. № 1482 «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності»* (Офіційний вісник України, 1998 р., № 38, ст. 1405; 2002 р., № 11,

ст. 523; 2007 р., № 73, ст. 2716; 2011 р., № 30, ст. 1309; 2012 р., № 79, ст. 3200; 2014 р., № 57, ст. 1553) зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України А. ЯЦЕНЮК

ЗАТВЕРДЖЕНО
 постановою Кабінету Міністрів України
 від 10 вересня 2014 р. № 430

ЗМІНИ,
що вносяться до постанови Кабінету Міністрів України
від 21 вересня 1998 р. № 1482

1. У Положенні про порядок передачі об'єктів права державної власності, затвердженому зазначеною постановою:

1) пункт 2 доповнити підпунктом «є» такого змісту:

«є» інше окреме індивідуально визначене майно підприємств (крім нерухомого), яке буде використовуватися суб'єктами боротьби з тероризмом, зазначеними у Законі України «Про боротьбу з тероризмом» (далі – суб'єкт боротьби з тероризмом), у період проведення антитерористичної операції.»;

2) пункт 4 доповнити підпунктом «г» такого змісту:

«г» органів, уповноважених управляти державним майном, або самоврядних організацій та суб'єктів боротьби з тероризмом за погодженням з підприємством, за яким закріплене майно, – щодо об'єктів, зазначених у підпункті «є» пункту 2 цього Положення.»;

3) абзац перший пункту 8 після слів «комісією з питань передачі об'єктів» доповнити словами і цифрою «(крім об'єктів, зазначених у підпункті «є» пункту 2 цього Положення)»;

4) доповнити Положення пунктом 10¹ такого змісту:

«10¹. У разі передачі об'єктів, зазначених у підпункті «є» пункту 2 цього Положення, комісія з питань передачі об'єктів не утворюється.

Передача об'єктів оформляється актом приймання-передачі окремого індивідуально визначеного майна підприємств (крім нерухомого), який складається у чотирьох примірниках і підписується уповноваженою особою органу, уповноваженого управляти державним майном, що передає об'єкт, та уповноваженою особою суб'єкта боротьби з тероризмом, що його приймає, та затверджується їх наказами.

Право на управління об'єктом передачі виникає з дати підписання акта приймання-передачі.

В акті приймання-передачі окремого індивідуально визначеного майна підприємств (крім нерухомого) зазначаються:

найменування суб'єкта боротьби з тероризмом;
 повне найменування, місцезнаходження та ідентифікаційний код підприємства, за яким закріплене майно;
 назва документа, що підтверджує право власності на майно (за наявності);

опис майна, достатній для його ідентифікації, інвентарний номер, початкова та залишкова вартість, ступінь зносу, амортизаційні відрахування;

для транспортних (наземних, водних, повітряних) та інших технічних засобів – відомості про реєстраційний номер, марку, модель, номер кузова, рік випуску.

Разом з майном передається наявна документація щодо нього.»

* Державний інформаційний бюлетень про приватизацію, 1998, № 12, с. 35 – 41. – Прим. ред.

До відома

Фонд державного майна України та Професійна асоціація корпоративного управління підписали меморандум про взаємодію, співробітництво та координацію дій щодо вдосконалення стану корпоративного управління в акціонерних товариствах, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави. Меморандум підписано 3 жовтня 2014 року очільником Фонду Дмитром Парфененком та Головою Правління Професійної асоціації корпоративного управління Олександром Окуневим.

Співробітництво передбачає, зокрема, спільне відпрацювання нормативно-правових актів у сфері корпоративного управління, а також спільні дії щодо реалізації законів України «Про державну програму приватизації», «Про акціонерні товариства», «Про господарські товариства» та «Про управління об'єктами державної власності».

Підписання меморандуму є одним з кроків Фонду до підвищення рівня управління корпоративними правами держави, що, відповідно, позитивно вплине на інвестиційну привабливість українських підприємств та поглиблення євроінтеграції національної економіки.

За матеріалами офіційного веб-сайта Фонду www.spfu.gov.ua

2. У Порядку подання та розгляду пропозицій щодо передачі об'єктів з комунальної у державну власність та утворення і роботи комісії з питань передачі об'єктів у державну власність, затвердженому зазначеною постановою:

1) пункт 3 доповнити підпунктом «в» такого змісту:

«в) суб'єктів боротьби з тероризмом, зазначених у Законі України «Про боротьбу з тероризмом» (далі – суб'єкт боротьби з тероризмом), щодо іншого окремого індивідуально визначеного майна підприємств (крім нерухомого), яке буде використовуватися суб'єктом боротьби з тероризмом у період проведення антитерористичної операції.»;

2) пункт 6 доповнити абзацом такого змісту:

«Якщо передача здійснюється за згодою суб'єктів боротьби з тероризмом, пропозиції щодо такої передачі погоджуються її ініціатором лише із зазначеними суб'єктами та відповідним органом місцевого самоврядування.»;

3) абзац перший пункту 7 після слів «комісією з питань передачі об'єктів» доповнити словами і цифрою «(крім об'єктів, зазначених у підпункті «в» пункту 3 цього Порядку)»;

4) доповнити Порядок пунктом 9¹ такого змісту:

«9¹. У разі передачі окремого індивідуально визначеного майна підприємств (крім нерухомого), яке буде використовуватися суб'єктом боротьби з тероризмом у період проведення антитерористичної операції, комісія з питань передачі об'єктів не утворюється.

Передача об'єктів оформляється актом приймання-передачі окремого індивідуально визначеного майна підприємства (крім нерухомого), який складається у чотирьох примірниках, підписується головою або заступником голови відповідного органу місцевого самоврядування та уповноваженою особою суб'єкта боротьби з тероризмом та скріплюється печатками відповідного органу місцевого самоврядування та суб'єкта боротьби з тероризмом.

Право державної власності на об'єкт передачі виникає з дати підписання акта приймання-передачі.

В акті приймання-передачі окремого індивідуально визначеного майна підприємства (крім нерухомого) зазначаються:

найменування органу місцевого самоврядування та суб'єкта боротьби з тероризмом;

повне найменування, місцезнаходження та ідентифікаційний код підприємства, за яким закріплене майно;

назва документа, що підтверджує право власності на майно (за наявності);

опис майна, достатній для його ідентифікації, інвентарний номер, початкова та залишкова вартість, ступінь зносу, амортизаційні відрахування;

для транспортних (наземних, водних, повітряних) та інших технічних засобів – відомості про реєстраційний номер, марку, модель, номер кузова, рік випуску.

Разом з майном передається наявна документація щодо нього.».

ФОНД ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ

НАКАЗ

Про тимчасове делегування повноважень Регіонального відділення Фонду державного майна України в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі та Представництва Фонду державного майна України в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі Регіональному відділенню Фонду державного майна України по Херсонській області

від 19 серпня 2014 р. № 2167

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 2 вересня 2014 р. за № 1058/25835

Відповідно до Закону України «Про Фонд державного майна України» та Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», з метою виконання завдань, визначених Положенням про Регіональне відділення Фонду державного майна України в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, Положенням про Представництво Фонду державного майна України в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, затвердженими наказом Фонду державного майна України від 2 жовтня 2012 року № 3607 (із змінами), в умовах тимчасової окупації території Автономної Республіки Крим НАКАЗУЮ:

1. Тимчасово делегувати повноваження Регіонального відділення Фонду державного майна України в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі та Представництва Фонду державного майна України в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі Регіональ-

ному відділенню Фонду державного майна України по Херсонській області.

2. Керівникам структурних підрозділів апарату Фонду державного майна України надавати методичну допомогу Регіональному відділенню Фонду державного майна України по Херсонській області відповідно до напрямків діяльності.

3. Управлінню персоналу:

1) подати цей наказ на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому законодавством порядку;

2) довести цей наказ до відома керівників структурних підрозділів Фонду державного майна України, начальників регіональних відділень та представництва Фонду державного майна України.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування*.

5. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

В. о. Голови Фонду Д. ПАРФЕНЕНКО

* Опубліковано в «Офіційному віснику України» від 23 вересня 2014 р. № 74. – Прим. ред.

ФОНД ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ НАКАЗ

Про умови подання для опублікування в газеті «Відомості приватизації» інформації щодо конкурсного відбору виконавців робіт із землеустрою від 18 вересня 2014 р. № 2309

У зв'язку із введенням в дію наказу Фонду державного майна України від 10.09.2014 № 905к «Про введення в дію штатного розпису апарату Фонду» та скороченням чисельності і реорганізацією апарату Фонду державного майна України, з метою упорядкування процедури подання для опублікування в газеті «Відомості приватизації» інформації щодо конкурсного відбору виконавців робіт із землеустрою НАКАЗУЮ:

1. Регіональним відділенням Фонду державного майна України подавати матеріали щодо конкурсного відбору виконавців робіт із землеустрою для публікації в газеті «Відомості приватизації» в електронному вигляді до Управління видавничої діяльності та технічного забезпечення Департаменту міждержавних майнових відносин, інвестиційної, видавничої та адміністративно-господарської діяльності із супровідним листом, в якому зазначаються: вихідний номер листа; прізвище особи, яка

підписала лист; ім'я, прізвище та телефон виконавця, його електронна адреса.

Інформація має надходити щосередини до 15.00 на електронну адресу: gazeta@spfu.gov.ua.

Інформація подається відповідно до п. 2.3 Положення про конкурсний відбір виконавців робіт із землеустрою, затвердженого наказом Фонду державного майна України від 29.09.2011 № 1420.

2. Відповідальність за достовірність поданої інформації несуть начальники регіональних відділень Фонду державного майна України.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на директора Департаменту міждержавних майнових відносин, інвестиційної, видавничої та адміністративно-господарської діяльності.

Заступник Голови Фонду Ю. НІКІТІН

Трудове право

Про святкові дні у 2015 році

Згідно зі статтею 53 Кодексу законів про працю України (КЗпП) напередодні святкових і неробочих днів (стаття 73 КЗпП) тривалість роботи працівників, крім категорій працівників, зазначених у статті 51 КЗпП, скорочується на одну годину як при п'ятиденному, так і при шестиденному робочому тижні, а напередодні вихідних днів тривалість роботи при шестиденному робочому тижні не може перевищувати 5 годин.

Відповідно до статті 73 КЗпП у 2015 році на підприємствах, в установах, організаціях не працюють у такі святкові і неробочі дні:

- 1 січня – Новий рік;
- 7 січня – Різдво Христове;
- 8 березня – Міжнародний жіночий день;
- 12 квітня – Пасха (Великдень);
- 1 і 2 травня – День міжнародної солідарності трудящих;
- 9 травня – День Перемоги;
- 31 травня – Трійця;
- 28 червня – День Конституції України;
- 24 серпня – День Незалежності України.

Згідно з частиною третьою статті 67 КЗпП у разі коли святковий або неробочий день (стаття 73 КЗпП) збігається з вихідним днем, то вихідний день переноситься на наступний після святкового або неробочого. Тому за графіком п'ятиденного робочого тижня з вихідними днями у суботу та неділю у 2015 році вихідний день у неділю 8 березня слід перенести на понеділок 9 березня, вихідний день у неділю 12 квітня – на понеділок 13 квітня, вихідний день у суботу 2 травня – на понеділок 4 травня, вихідний день у суботу 9 травня – на понеділок 11 травня, вихідний день у неділю 31 травня – на понеділок 1 червня, вихідний день у неділю 28 червня слід перенести на понеділок 29 червня.

Як правило, з метою створення сприятливих умов для святкування, а також раціонального використання робочого часу розпорядженнями Кабінету Міністрів України рекомендовано переносити робочі дні для працівників, яким встановлено п'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними днями у суботу та неділю. У зв'язку з тим, що зазначене розпорядження має рекомендаційний характер, рішення про перенесення робочих днів приймає роботодавець самостійно – наказом чи іншим розпорядчим документом.

За матеріалами газети «Урядовий кур'єр»

До уваги авторів!

Статті, що надсилаються до редакції Бюлетеня для опублікування, мають задовольняти такі вимоги:

- ✓ відповідати тематиці Бюлетеня (приватизація державного майна; оренда, лізинг, концесія; продаж акцій на первинному ринку цінних паперів; реструктуризація та санація підприємств, пов'язані з їх роздержавленням; діяльність підприємств у післяприватизаційний період; оцінка державного майна та майнових прав; методологічні проблеми приватизації; передприватизаційна підготовка підприємств; інфраструктура приватизації; приватизація майна в енергетичній галузі та агропромисловому комплексі; корпоративне управління);
- ✓ містити підписи всіх авторів, відомості про них (прізвище, ім'я та по батькові, місце роботи (навчання), посада, науковий ступінь, вчене звання, контактний телефон); для студентів та аспірантів – рекомендації відповідних кафедр щодо опублікування їх статей;
- ✓ за обсягом стаття не повинна перевищувати **п'яти сторінок**, надрукованих кеглем 12 українською або російською мовою з міжрядковим полуторним інтервалом. До паперового носія має додаватись електронна версія текстового матеріалу в програмі Word і графічних ілюстрацій у програмі Excel з наданням вихідних даних, використаних для побудови таких ілюстрацій. Разом зі статтю подається реферат, у якому має бути стисло і чітко сформульовано головну тему статті та обґрунтовано її актуальність. Над текстом реферату зазначаються: індекс УДК, назва статті, прізвища та ініціали авторів, кількість рисунків, таблиць, бібліографічних посилань. Обсяг реферату – не більше 1/3 сторінки. У статті потрібно виділити (напівжирним шрифтом, курсивом або підкресленням) основні положення, головні думки автора, на які слід звернути особливу увагу читача. Текст статті має бути старанно перевірений автором. Подальші виправлення, доповнення та скорочення, крім загальноприйнятих, не допускаються.

Статті, оформлені з порушенням зазначених вимог, до розгляду не приймаються.

До статті додаються якісна кольорова фотографія автора форматом 10 × 15 см, а також інші ілюстрації, придатні для сканування (непошкоджені, чіткі та якісні), форматом А4. Фотографії та ілюстрації, що надаються в електронному вигляді, повинні мати розмір не менше вказаних форматів з роздільною здатністю від 300 dpi (*.eps або *.jpg).

До статті можуть бути внесені зміни редакційного характеру без погодження з автором. Остаточне рішення про публікацію приймає редакційна колегія Бюлетеня. У разі негативної рецензії статтю може бути повернено для доопрацювання або відхилено.

Обов'язковою умовою прийняття до розгляду статей, що пропонуються до опублікування, є наявність особистої річної передплати на наше видання.

Передплатні індекси за Каталогом видань України:

22437 (україномовне видання);

22438 (російськомовне видання).

Статті можна надсилати поштою, зокрема електронною (journal@spfu.gov.ua).

УСЕ ПРО ПРИВАТИЗАЦІЮ – В ОДНОМУ ВИДАННІ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ!

РОЗПОЧАТО ПЕРЕДПЛАТУ НА ОФІЦІЙНЕ ВИДАННЯ ФДМУ
на 2015 рік

«Державний інформаційний бюлетень про приватизацію»
з додатком – газетою «Відомості приватизації»

Необхідні дані Ви знайдете в Каталозі видань України на 2015 рік, с. 113, 114

Індекс	Назва видання	Періодичність	Вартість передплати, грн.		
			3 міс.	6 міс.	12 міс.
22437	Комплект у складі: журналу «Державний інформаційний бюлетень про приватизацію» (укр.). Законодавчі, нормативно-методичні та інформаційні матеріали щодо приватизації газети «Відомості приватизації» – додатка до «Державного інформаційного бюлетеня про приватизацію» (укр.). Інформація про проведення процедур приватизації майна	4 рази на рік 1 раз на тиждень	23,37	46,74	93,48
22438	Комплект у складі: журналу «Государственный информационный бюллетень о приватизации» (рос.). Законодавчі, нормативно-методичні та інформаційні матеріали щодо приватизації газети «Відомості приватизації» – додатка до «Державного інформаційного бюлетеня про приватизацію» (укр.). Інформація про проведення процедур приватизації майна	4 рази на рік 1 раз на тиждень	23,37	46,74	93,48

**ВИДАННЯ МОЖНА ПЕРЕДПЛАТИТИ З БУДЬ-ЯКОГО МІСЯЦЯ
В УСІХ ВІДДІЛЕННЯХ ЗВ'ЯЗКУ УКРАЇНИ**

З питань розповсюдження видання звертайтеся до Бондаренко Ірини Вікторівни, тел./факс (044) 200-33-77

Придбати видання в роздріб можна в книжковому кіоску в приміщенні ФДМУ
(тел. (044) 254-31-57, (067) 933-69-57, Меліхова Ольга Миколаївна)

Крім того, з кур'єрською експрес-доставкою видання Фонду державного майна України можна передплатити:

м. КИЇВ

ТОВ «Фірма «Періодика»	тел. (044) 585-31-66, manager@dostavka.kiev.ua
ТОВ «ПресЦентрКиїв»	тел. (044) 536-11-75, 536-11-80 market@prescentr.kiev.ua
ТОВ «Меркурій Експрес»	тел. (044) 507-07-20, 507-07-21 podpiska_kiev@mercury.net.ua
ДП «Фактор-Преса»	тел. (044) 285-71-70, 285-71-33, 285-70-33
НВП «Ідея»	тел. (044) 425-46-64

РЕГІОНАЛЬНІ ПРЕДСТАВНИЦТВА

ТОВ «ПресЦентрКиїв»

Запоріжжя	тел. (0612) 62-45-39 express@innkom.zp.ua
-----------	--

ТОВ «Меркурій Експрес»

Дніпропетровськ	тел. (056) 374-90-30, 374-90-31 podpiska_dnepr@mercury.net.ua
Донецьк	тел. (062) 348-11-14, 345-15-92 podpiska_donetsk@mercury.net.ua
Кривий Ріг	тел. (056) 374-90-44
Новомосковськ	тел. (056) 374-90-32 podpiska_region@mercury.net.ua
Суми	тел. (0542) 79-05-43
Харків	тел. (057) 714-22-60, 714-22-61 podpiska_kharkov@mercury.net.ua

ДП «Фактор-Преса»

Донецьк	тел. (062) 387-21-75, 349-26-60
Житомир	тел. (0412) 46-01-67, 42-22-90, 46-01-62
Запоріжжя	тел. (061) 764-32-39, 270-48-26
Івано-Франківськ	тел. (050) 737-64-44
Кременчук	тел. (05366) 3-20-58, (067) 417-61-67
Кривий Ріг	тел. (056) 404-10-00, (063) 354-48-00
Луганськ	тел. (0642) 93-11-62, 71-63-41
Львів	тел. (032) 241-83-92, 241-83-91, 241-83-93
Мелітополь	тел. (06192) 6-80-34, (050) 400-00-83
Одеса	тел. (0482) 32-56-08, 32-56-87
Стрий	тел. (03245) 5-42-38
Тернопіль	тел. (0352) 52-40-37, (050) 377-14-04
Трускавець	тел. (03247) 6-80-31, (093) 395-42-08
Харків	тел. (057) 738-29-73, 738-73-33, 717-71-99
Червоноград	тел. (03249) 4-24-06, (066) 901-39-46
Чернівці	тел. (0372) 51-63-40, (050) 374-24-96
Чернігів	тел. (0462) 61-43-91, 64-01-31

УДК 658.3.07

СЛУЖБА ПЕРСОНАЛУ ЯК МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ В ДЕРЖАВНОМУ ОРГАНІ

Наталія БУТЕНКО

*головний спеціаліст відділу правового забезпечення
та персоналу РВ ФДМУ по Чернігівській області*

Головною метою державної кадрової політики є прогнозування та програмування кадрового забезпечення, визначення стратегічного бачення формування, професійного розвитку та раціонального використання трудових ресурсів України.

Невід'ємною складовою державної кадрової політики в державному управлінні є механізми і технології роботи з кадрами. Механізмами, які наразі діють у сфері державної кадрової політики в органах державної влади, є такі:

- кадрове планування;
- формування кадрового резерву;
- підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації державних службовців;
- контролювання кадрового забезпечення;
- вироблення критеріїв об'єктивної оцінки професійного рівня державного службовця;

• розроблення практичних рекомендацій, інформаційних та інструктивних матеріалів, спрямованих на подальше вдосконалення роботи з кадрами.

Причинами недостатньої ефективності управління людськими ресурсами на державній службі є такі.

По-перше, це відсутність дієвого механізму, стандартів та процедур щодо управління персоналом на державній службі, а саме: невідповідність стандартів та процедур управління персоналом на державній службі європейським практикам; відсутність взаємозв'язку системи класифікації посад державної служби та вимог, що висуваються до професійної компетентності для зайняття таких посад, а також системи оплати праці державних службовців, що займають відповідні посади; недостатнє унормування питань змісту, технології та практичних інструментів для виконання завдань служб персоналу державних органів, проведення моніторингу якості робочої сили у сфері державно-службових відносин.

По-друге, це низька інституціональна спроможність у системі державної служби, а саме: недостатнє застосування наукових підходів, результатів наукових досліджень для управління людськими ресурсами на державній службі; недостатня інституціональна спроможність служб персоналу, пов'язана з неможливістю виконання ними провідної ролі в питаннях управління персоналом, відсутність ефективних інструментів щодо раціонального управління часом державного службовця та планування його кар'єри; недостатня відкритість і прозорість системи державної служби, слабкий контроль інститутів громадянського суспільства за виконанням державних функцій та завдань державними органами.

У зв'язку зі складною економічною ситуацією в країні постановою Кабінету Міністрів України від 05.03.2014 № 71 Державна цільова програма розвитку державної служби на період до 2016 року, затверджена розпорядженням Уряду від 27.06.2012 № 411-р, визнана такою, що втратила чинність. Отже, на сьогодні окремі концептуальні ідеї державної кадрової політики викладені у Стратегії державної кадрової політики на 2012 – 2020 роки, схвалений Указом Президента України від 01.02.2012 № 45/2012.

* * *

Постановою Кабінету Міністрів України від 02.08.1996 № 912 затверджено Типове положення про кадрову службу органу державної влади. Крім того, статтею 9 Закону України від 17.11.2011 № 4050-VI «Про державну службу» (не набрав чинності до 2015 року) передбачено, що у кожному державному органі або його апараті утворюється служба персоналу.

Наказом Національного агентства з питань державної служби від 05.03.2012 № 45 затверджено нове Типове положення про службу

персоналу державного органу, органу влади Автономної Республіки Крим або їх апарату (далі – положення про службу персоналу) (наказ набирає чинності одночасно з набранням чинності Законом України «Про державну службу»).

Одним із нововведень положення про службу персоналу, зокрема, є визначення штатної чисельності працівників в розрахунку на одну особу служби персоналу. Так, згідно з пунктом 1 положення про службу персоналу посада спеціаліста з питань управління персоналом вводиться до штатного розпису органу державної влади з розрахунку до 35 осіб на одного спеціаліста служби персоналу.

У разі наявності територіальних органів, підпорядкованих органів, підприємств, установ і організацій, що належать до сфери управління органу державної влади, чисельність служби персоналу збільшується залежно від кількості персоналу, супроводження проходження служби якого здійснюється службою персоналу (з розрахунку до 50 осіб на одного спеціаліста служби персоналу).

Служба персоналу безпосередньо підпорядковується керівнику державного органу. Потрібно зауважити, що в новому положенні про службу персоналу, як і в попередньому, не деталізовано вимоги щодо професійної компетентності стосовно трудового стажу та освіти працівників служби персоналу. Таким чином, саме безпосередній керівник органу влади приймає рішення про вимоги до працівника служби персоналу, які відповідають потребам конкретного колективу та установи.

Новим положенням про службу персоналу дещо розширено завдання служби персоналу порівняно зі старим положенням про кадрову службу. Ця новація пов'язана з реалізацією норм Закону України «Про державну службу».

Так, служба персоналу відповідно до покладених на неї завдань розробляє вимоги до напряму підготовки (набутої особою спеціальності) та інші вимоги до рівня професійної компетентності осіб, які претендують на зайняття посад державної служби II, III, IV і V груп; розробляє та у разі потреби переглядає профілі професійної компетентності державних службовців в органі влади; вивчає особисті, професійні, ділові якості осіб, які претендують на зайняття посад в органі державної влади, керівників підпорядкованих організацій.

Профіль професійної компетентності розширює критерії, встановлені до посади кваліфікаційними вимогами, оскільки до уваги беруться не лише освітній та освітньо-кваліфікаційний рівень і стаж, а й досвід роботи, володіння спеціальними знаннями, уміннями і навичками, необхідними для ефективного виконання посадових обов'язків. Відповідно, встановлено новий підхід до питання навчання державних службовців.

Працівники служб персоналу планують просування по службі державних службовців органу влади з урахуванням їх індивідуальних здібностей, професійної підготовки та результатів роботи, у межах своєї компетенції беруть участь у розробленні структури апарату органу державної влади та його штатного розпису.

Також служба персоналу здійснює аналітично-консультативне забезпечення роботи керівника державної служби в органі державної влади з питань управління персоналом та надає йому пропозиції щодо удосконалення роботи з персоналом; аналізує кількісний та якісний склад державних службовців органу державної влади, провадить роботу щодо створення сприятливого психологічного клімату, формування корпоративної культури у колек-

тиві, розв'язання конфліктних ситуацій.

До важливих завдань, які виконує служба персоналу органу державної влади, також належить здійснення посередницької діяльності між працівником, керівництвом та професійними спілками.

Для створення сприятливого робочого клімату та стимулювання працівників до належного виконання службових обов'язків працівники служби персоналу мають сприяти створенню у трудовому колективі умов гласності та демократії, гармонійного поєднання принципу колегіальності та персональної відповідальності при прийнятті рішень; уважно ставитися до потреб та запитів працівників; вживати необхідних заходів щодо оздоровлення працівників, профілактики захворювань, піклуватися про поліпшення культурно-побутових умов праці.

* * *

Аналіз сучасного стану кадрової політики державної служби виявив такі системні недоліки, які потребують виправлення:

- нерозвиненість кадрового інституту, недостатня кваліфікація персоналу кадрової служби, що має наслідком неефективність, неузгодженість кадрового менеджменту, заважає активному розвитку професіоналізації, професійній самореалізації тощо;
- недосконалість системи планування, добору кадрів, заміщення вакантних посад, формування аналітичних довідок стосовно кількісного та якісного складу персоналу, недостатність інструментів для оцінювання кандидатів під час добору;
- недієвість планування та оцінювання результатів діяльності персоналу, що призводить до формального виконання покладених на персонал обов'язків, зниження рівня відповідальності та неефективності роботи.

Наявність таких недоліків є основною причиною, що дає підстави говорити про недостатній професіоналізм і компетентність, неякісне виконання обов'язків держави та надання адміністративних послуг службовцями.

Виправлення такої ситуації – це комплексне завдання, розв'язання якого вимагає залучення сукупності організаційно-правових механізмів та інтелектуальних, людських і фінансових ресурсів.

Актуальним є і питання вдосконалення системи оплати праці, тому важливо коректно побудувати структуру органу залежно від виконуваних ним функцій. Оплата праці є мотивуючим чинником для працівника, якщо вона безпосередньо пов'язана з підсумками роботи, які, у свою чергу, напряду пов'язані з можливістю самореалізації.

Для забезпечення самореалізації доцільно запровадити систематичну ротацию кадрів.

Ротация кадрів на посадах державних службовців має здійснюватися на таких принципах: законності; професіоналізму і компетентності; відкритості та прозорості; соціальної захищеності; добровільності; оптимального поєднання інтересів державного органу та державного службовця.

Ротация кадрів є засобом поліпшення організації праці, раціонального використання робочої сили; є альтернативою звільненню (у разі зменшення потреби в робочій силі); інструментом цілеспрямованої політики, пов'язаної з плануванням ділової кар'єри, задоволенням потреби працівника в більш змістовній праці, кваліфікаційному зростанні.

Рішення про переміщення на іншу посаду має прийматися за результатами атестації (оцінки), що має забезпечити максимальне поєднання можливості для реалізації здібностей та вподобань працівника якісно-

го виконання покладених на нього повноважень.

* * *

Наявність залежності «рівень ефективності роботи – просування по службі» сприяє трудовій активності працівника.

Водночас на державній службі темпи кар'єрного розвитку працівника значно нижчі, ніж у підприємницьких структурах. Проведені дослідження показали наявність таких явищ, як стихійність кар'єрного зростання державних службовців, нерівномірність розподілу стажу перебування на посаді, утворення так званих «кар'єрних тупиків».

Усі ці явища негативно позначаються як на можливості отримання необхідного професійного досвіду для зайняття вищої посади, так і на раціональному використанні такого досвіду в разі невчасного переходу на вищу посади.

Неврегульованість кар'єрних процесів призводить до того, що подекуди досвід працівників не стає головним чинником їх посадового розвитку. Характерним сучасним негативним явищем, яке стало типовим для молоді вітчизняної державної служби, є «швидкісна» кар'єра – стрімке підвищення по службі або прийняття на державну посаду осіб без відповідної практики та професійного досвіду.

Політика в сфері кар'єри персоналу має бути спрямована на задоволення потреби організації у працівниках як щодо кількості, так і щодо якості. Важливим засобом реалізації цієї політики є планування кар'єри, що являє собою розроблення офіційної програми, моделей просування працівників по службі, які визначають перспективу кар'єрного росту за певних умов, допомагають кожному працівникові розкрити свої здібності та максимально застосувати їх для цілей організації. Така програма має містити положення про план професійно-

го розвитку державного службовця, перелік посад, у разі призначення на які працівники можуть пройти стажування й тимчасово виконувати посадові обов'язки інших працівників, та перелік заходів, спрямованих на професійний розвиток працівників.

Політика управління персоналом на державній службі має віддзеркалювати високий корпоративний дух, ґрунтуватися на базових принципах поваги до людини, визнання її гідності, уваги до її потреб – це позитивно позначається на внутрішніх організаційних процесах, а відтак, на якості наданих адміністративних послуг, на іміджі державної служби.

Не лише справедливе оцінювання діяльності, але й створення належних умов для праці, розвитку особистості, запровадження сприятливої організаційної культури є визначальними передумовами ефективного управління кадрами. Професіоналізм, здорова атмосфера в колективі, злагоджена командна робота, доброчесність поведінки, відданість служінню суспільству та державі – це основні принципи, якими має керуватися служба персоналу в державних органах.

Особливо потрібно наголосити на визнанні рівності всіх працюючих в організації – різниця між керівниками та рядовими працівниками полягає у відмінності функцій. Співпраця має будуватися на взаємній підтримці та довірі, визнанні внеску кожного у досягнення єдиних для всіх цілей та завдань організації.

Служба персоналу в державних органах має не виконувати роль «статиста-діловода», а насамперед сприяти забезпеченню реалізації стратегії кадрового управління, стати центром консультаційної підтримки для службовців з питань проходження служби, кар'єрного та особистого розвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Про державну службу*: закон України від 17.11.2011 № 4050-VI // Урядовий кур'єр. – 2012. – № 8.
2. *Стратегія державної кадрової політики на 2012–2020 роки* / схвал. Указом Президента України від 01.02.2012 № 45/2012 // Офіційний вісник Президента України. – 2012. – № 4.
3. *Концепція Державної цільової програми розвитку державної служби на період до 2016 року* / схвал. розпор. Кабінету Міністрів України від 27.06.2012 № 411-р // Офіційний вісник України. – 2012. – № 50.
4. *Типове положення про кадрову службу органу виконавчої влади* / затв. постановою Кабінету Міністрів України від 02.08.1996 № 912 // Зібрання постанов Уряду України. – 1996. – № 16.
5. *Типове положення про службу персоналу державного органу, органу влади Автономної Республіки Крим або їх апарату* / затв. наказом Національного агентства з питань державної служби від 05.03.2014 № 45 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 36.
6. *Державна кадрова політика в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку*: наук. доп. / [авт. кол.: Ю. В. Ковбасюк, К. О. Ващенко, Ю. П. Сурмін та ін.]; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Ю. В. Ковбасюка, д-ра політ. наук, проф. К. О. Ващенка, д-ра соц. наук, проф. Ю. П. Сурміна (кер. проекту) – К.: НАДУ, 2012.
7. *Красношапка В. В.* Управління людськими ресурсами: курс лекцій. – К.: Київ, 2004.
8. *Каранець В. М.* Актуальні проблеми формування заклад державної кадрової політики в Україні. Центр адаптації державної служби до стандартів ЄС [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.center.gov.ua>.
9. *Ковбасюк Ю. В.* Сучасна кадрова політика в державному управлінні [Електрон. ресурс] / Ю. В. Ковбасюк // Віче. – № 2. – К., 2011. – Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/2380/>
10. *Мельник І. М.* Особливості державної кадрової політики у сфері вдосконалення механізмів добору персоналу державної служби [Електрон. ресурс] / І. М. Мельник // Державне управління: теорія і практика: електрон. наук. фаховий журн. – К., 2008. – № 1. – Режим доступу: <http://www.academy.gov.ua>.

Реформа державної служби

Сфера державного управління є однією із слабких ланок у процесі впровадження комплексних реформ у державі. Розуміючи це, Уряд із першого дня роботи прийняв ряд важливих рішень і працює над поліпшенням якості державного управління та підвищенням ефективності державної служби. На цьому наголосив Голова Національного агентства з питань державної служби **Костянтин ВАЩЕНКО**.

Загалом він виокремив три етапи цього процесу.

Перший етап розпочато з перших днів роботи Уряду – у квітні 2014 року Кабінет Міністрів України прийняв постанову № 85, відповідно до якої гранична чисельність центральних органів виконавчої влади скорочена на 10 %.

Загалом на сьогодні у всіх органах виконавчої влади скорочено понад 27 тис. державних службовців, у результаті чого видатки з державного бюджету на виплату їм зарплат скоротилися на мільярд гривень.

Крім того, враховуючи необхідність оптимізувати видатки на утримання державного апарату, відповідні скорочення здійснили і місцеві органи виконавчої влади, хоча прямо постановою Уряду це не було обумовлено.

У рамках другого етапу реформування державної служби Уряд створив робочу групу, яка працювала над питанням оптимізації системи центральних органів виконавчої влади. Результатом цієї роботи стало прийняття постанови Кабінету Міністрів України від 12 вересня 2014 року № 442, відповідно до якої вісім контролюючих органів ліквідовано, а ще 10 сьогодні перебувають у стадії реорганізації. Крім того, суттєво скорочено функції, усунуто дублювання повноважень, які були сконцентровані в різних міністерствах і відомствах. Це дасть можливість підвищити ефективність роботи цих структур, поліпшити бізнес-середовище і регуляторний клімат в Україні. Таким чином робота, яка сьогодні провадиться Урядом, має на меті підвищити стандарти роботи державної служби та якість послуг, які органи влади надають населенню.

Наступний етап, який зараз розпочинається, пов'язаний із проведенням серйозного функціонального обстеження центральних органів виконавчої влади в контексті децентралізації і передання більшої частини повноважень органам місцевого самоврядування.

За матеріалами Урядового порталу

ОЦІНЮВАЧ

ЖУРНАЛ У ЖУРНАЛІ

ФОНД ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ

НАКАЗ

Стосовно поновлення дії кваліфікаційних свідоцтв оцінювачів

від 23 вересня 2014 р. № 2326

Відповідно до частини шостої статті 16 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» у зв'язку з підвищенням кваліфікації оцінювачами, що зареєстровані в Державному реєстрі оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності, НАКАЗУЮ:

1. Поновити дію кваліфікаційних свідоцтв оцінювачів, зазначених в додатку до цього наказу, відповідно до поданої інформації про підвищення кваліфікації за відповідними напрямками оцінки майна.

2. Управлінню оцінки майна та професійної оціноч-

ної діяльності забезпечити інформування громадськості щодо змісту цього наказу шляхом опублікування його в «Державному інформаційному бюлетені про приватизацію» та додатку до «Державного інформаційного бюлетеня про приватизацію» – газеті «Відомості приватизації» та на веб-сторінці Фонду в Інтернеті.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на начальника Управління оцінки майна та професійної оціночної діяльності.

Заступник Голови Фонду Ю. НІКІТІН

*Додаток до наказу Фонду
від 23.09.2014 № 2326*

Кваліфікаційні свідоцтва оцінювачів, дію яких поновлено

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Свідоцтво про реєстрацію у Державному реєстрі оцінювачів та СОД		Кваліфікаційний документ оцінювача			Регіон
		Номер	Дата видачі	Номер	Дата видачі	Навчальний заклад	
1	Балабушка Тарас Костянтинівич	9366	22-06-2012	МФ № 8354	19-05-2012	УКІШ	Київська обл.
2	Банира Ігор Зіновійович	1255	27-04-2004	МФ № 774	20-12-2003	ККН	Тернопільська обл.
3	Батрак Ігор Михайлович	8268	08-07-2010	МФ № 7523	24-04-2010	МІБ	Черкаська обл.
4	Білінська Елліта Євгенівна	9634	30-01-2013	МФ № 1284	19-06-2004	УКІШ	м. Херсон
5	Бірюліна Катерина Валеріївна	8486	28-10-2010	МФ № 7631	17-07-2010	ХЦНТЕІ	Сумська обл.
6	Гуліченкова Оксана Миколаївна	9420	14-08-2012	МФ № 8388	07-07-2012	МІБ	м. Київ
7	Дунаєнко Віталій Юрійович	9264	21-05-2012	МФ № 8319	21-04-2012	УКІШ	м. Запоріжжя
8	Єрьоменко Інна Петрівна	7300	26-02-2009	МФ № 6642	20-12-2008	МІБ	м. Херсон
9	Желудченко Руслан Васильович	4738	12-07-2006	МФ № 4357	17-06-2006	УКІШ	Кіровоградська обл.
10	Кляцька Анастасія Миколаївна	9468	25-09-2012	МФ № 8396	07-07-2012	МІБ	м. Київ
11	Коноваленко Ольга Лойзівна	7329	27-02-2009	ЦМК № 442	20-12-2008	МІБ	м. Херсон
12	Кузуб Михайло Миколайович	801	02-09-2014	МФ № 753	25-02-1997	ІКЦ УТО	Київська обл.

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Свідоцтво про реєстрацію у Державному реєстрі оцінювачів та СОД		Кваліфікаційний документ оцінювача			Регіон
		Номер	Дата видачі	Номер	Дата видачі	Навчальний заклад	
13	Лебедевич Людмила Олександрівна	14	11-01-2014	МФ № 6200	19-07-2008	Інст. упр. прир. ресурс.	Івано-Франківська обл.
14	Міхненко Володимир Олексійович	810	15-09-2014	МФ № 571-1	10-06-1996	ІКЦ УТО	м. Тернопіль
15	Науменко Юрій Олексійович	271	04-02-2014	МФ № 8417	14-07-2012	Експерт-Л	м. Київ
16	Новікова Галина Борисівна	2823	16-05-2005	МФ № 2974	12-02-2005	Експерт-Л	м. Дніпропетровськ
17	Овчатов Ігор Миколайович	10542	29-08-2013	МФ № 8232	03-03-2012	Крок	Запорізька обл.
18	Осьмак Тетяна Віталіївна	9280	29-05-2012	МФ № 1594	03-07-2004	ККН	м. Київ
19	Павлов Андрій Євгенович	11224	22-10-2013	МФ № 8196	25-02-2012	Донец. ДТУ	м. Донецьк
20	Подопригора Юрій Володимирович	9794	19-04-2013	МФ № 8033	22-10-2011	ХЦНТЕІ	Сумська обл.
		9794	19-04-2013	МФ № 8444	21-07-2012	ХЦНТЕІ	Сумська обл.
21	Походзей Вячеслав Леонідович	9340	22-06-2012	ЦМК № 647	19-05-2012	ІКЦ УТО	м. Київ
22	Походзей Тетяна Вікторівна	9408	03-08-2012	МФ № 6311	04-10-2008	УКШ	Київська обл.
23	Ратушний Ігор Вікторович	11815	05-12-2013	МФ № 8339	21-04-2012	Егіда	м. Дніпропетровськ
		11815	05-12-2013	МФ № 8338	21-04-2012	УКШ	м. Дніпропетровськ
24	Санкін Віталій Вікторович	4844	28-08-2006	МФ № 4490	22-07-2006	ХЦНТЕІ	Харківська обл.
25	Синельник Андрій Анатолійович	786	04-08-2014	МФ № 5904	05-04-2008	ІКЦ УТО	Донецька обл.
26	Стефурак Богдан Богданович	9683	19-02-2013	МФ № 8451	21-07-2012	ХЦНТЕІ	Івано-Франківська обл.
27	Швець Оксана Миколаївна	1728	03-11-2004	МФ № 1620	10-07-2004	Інст. експ. та упр. власн.	м. Одеса

Примітка. ІКЦ УТО – Колективне підприємство «Інформаційно-консультативний центр» Українського товариства оцінювачів; Егіда – ТОВ «Агентство незалежної експертизи «Егіда»; Інст. експ. та упр. власн. – Інститут експертизи та управління власністю; Експерт-Л – ТОВ «Навчально-консалтинговий центр «Експерт-Л»; МІБ – Міжнародний інститут бізнесу; УКШ – Українська комерційна школа; ККН – Київський коледж нерухомості; ХЦНТЕІ – Харківський центр науково-технічної та економічної інформації; Донец. ДТУ – Донецький державний технічний університет; Інст. упр. прир. ресурс. – Приватний вищий навчальний заклад «Інститут управління природними ресурсами»; Крок – Університет економіки та права «Крок».

ФОНД ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ

НАКАЗ

Стосовно зупинення дії кваліфікаційних свідоцтв оцінювачів

від 23 вересня 2014 р. № 2327

Відповідно до частини третьої статті 14 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», якою передбачено обов'язкове підвищення кваліфікації оцінювачами за відповідними напрямками оцінки майна не рідше одного разу на два роки, НАКАЗУЮ:

1. Зупинити дію кваліфікаційних свідоцтв оцінювачів, які не виконали вимоги Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» (перелік додається).

2. Управлінню оцінки майна та професійної оціноч-

ної діяльності забезпечити інформування громадськості щодо змісту цього наказу шляхом опублікування його в «Державному інформаційному бюлетені про приватизацію» та додатку до «Державного інформаційного бюлетеня про приватизацію» – газеті «Відомості приватизації» та на веб-сторінці Фонду державного майна України (далі – Фонд) в Інтернеті.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на начальника Управління оцінки майна та професійної оціночної діяльності

Заступник Голови Фонду Ю. НІКІТІН

Кваліфікаційні свідоцтва оцінювачів, дію яких зупинено

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Свідоцтво про реєстрацію у Державному реєстрі оцінювачів та СОД		Кваліфікаційний документ оцінювача			Region
		Номер	Дата видачі	Номер	Дата видачі	Навчальний заклад	
1	Альохін Олексій Володимирович	8894	27-10-2011	МФ № 4499	16-09-2006	УКШ	м. Черкаси
2	Бойченко Тетяна Володимирівна	9498	17-10-2012	МФ № 8458	08-09-2012	УКШ	м. Київ
3	Бондар Михайло Петрович	9470	25-09-2012	МФ № 8459	08-09-2012	УКШ	м. Київ
4	Боровкова Світлана Григорівна	6379	02-04-2008	МФ №4538	16-09-2006	УКШ	м. Вінниця
5	Гузєв Дмитро Олександрович	4994	04-12-2006	МФ № 4526	16-09-2006	УКШ	м. Одеса
6	Де Нетто Антоніо Маріо	7838	19-11-2009	МФ №6278	20-09-2008	ХЦНТЕІ	м. Харків
7	Єлбаєв Андрій Азаматович	9500	17-10-2012	МФ № 8463	08-09-2012	УКШ	м. Київ
8	Жар Василь Олександрович	7222	22-01-2009	МФ №6281	20-09-2008	ХЦНТЕІ	Донецька обл.
9	Закрепа Антон Вікторович	484	11-03-2014	МФ № 8464	08-09-2012	Експерт-Л	м. Київ
10	Зеленцов Олексій Петрович	8292	08-07-2010	МФ №6283	20-09-2008	ХЦНТЕІ	м. Харків
11	Коваль Андрій Вікторович	9499	17-10-2012	МФ № 8465	08-09-2012	УКШ	м. Київ
12	Козлов Віталій Вікторович	6938	23-10-2008	МФ №6286	20-09-2008	ХЦНТЕІ	м. Луганськ
13	Колотій Вікторія Валеріївна	9483	01-10-2012	МФ № 8466	08-09-2012	УКШ	Запорізька обл.
14	Коптєв Григорій Іванович	6937	23-10-2008	МФ №6287	20-09-2008	ХЦНТЕІ	Харківська обл.
15	Коротаєв Володимир Миколайович	5720	24-07-2007	МФ №4539	16-09-2006	УКШ	м. Дніпропетровськ
16	Крікціонас Артурас Йонович	10156	02-08-2013	МФ № 8468	08-09-2012	Експерт-Сервіс	м. Київ
17	Крот Юлія Миколаївна	9487	01-10-2012	МФ № 8470	08-09-2012	УКШ	м. Черкаси
18	Кругленко Сергій Олександрович	4933	20-10-2006	МФ № 4534	16-09-2006	УКШ	Одеська обл.
19	Кудрицький Євген Петрович	11025	15-10-2013	МФ №6288	20-09-2008	РУЦ	Автономна Республіка Крим
20	Кушніренко Катерина Володимирівна	4942	30-10-2006	МФ № 4518	16-09-2006	Експерт-Л	Київська обл.
21	Передерко Андрій Анатолійович	9485	01-10-2012	МФ № 8474	08-09-2012	УКШ	м. Черкаси
22	Пивовар Юрій Іванович	6919	16-10-2008	МФ №6293	20-09-2008	ХЦНТЕІ	м. Луганськ
23	Полушин Дмитро Олександрович	9514	14-11-2012	МФ № 8475	08-09-2012	УКШ	м. Київ
24	Прибинський Сергій Михайлович	4946	06-11-2006	МФ № 4512	16-09-2006	Експерт-Сервіс	м. Київ
25	Рибченко Олена Вікторівна	9505	26-10-2012	МФ № 8478	08-09-2012	УКШ	м. Київ
26	Семенченко Олена Дмитрівна	7026	19-11-2008	МФ №6298	20-09-2008	ХЦНТЕІ	м. Харків
27	Сігаєва Анастасія Михайлівна	25	13-01-2014	МФ № 8457	08-09-2012	УКШ	Сумська обл.
28	Скачко Артем Сергійович	10481	29-08-2013	МФ № 8479	08-09-2012	ІКЦ УТО	м. Донецьк
29	Старовойтов Іван Олександрович	11567	18-11-2013	МФ № 8480	08-09-2012	УКШ	м. Київ
30	Трач Ірина Павлівна	5203	02-02-2007	МФ № 4509	16-09-2006	УКШ	Вінницька обл.
31	Харченко Володимир Петрович	9488	03-10-2012	МФ № 8484	08-09-2012	Експерт-Сервіс	Автономна Республіка Крим
32	Чайка Володимир Сергійович	9484	01-10-2012	МФ № 8487	08-09-2012	УКШ	м. Київ
33	Яковенко Вадим Володимирович	11183	22-10-2013	МФ № 8489	08-09-2012	РУЦ	м. Севастополь

Примітка. ІКЦ УТО – Колективне підприємство «Інформаційно-консультаційний центр» Українського товариства оцінювачів; Експерт-Л – ТОВ «Навчально-консалтинговий центр «Експерт-Л»; УКШ – Українська комерційна школа; Експерт-Сервіс – Український центр післяварійного захисту «Експерт-Сервіс»; ХЦНТЕІ – Харківський центр науково-технічної та економічної інформації; РУЦ – ЗАТ «Республіканський навчальний центр».

Олег УСТИМЕНКО

директор-оцінювач приватного
торгово-промислового
підприємства фірми «ІНЖЕНЕР»

УДК 332.72

- Одним із основних завдань, яке має вирішувати у своїй практичній діяльності оцінювач, можна назвати ідентифікацію, вимірювання та формалізацію невизначеності, яка характерна для будь-якого об'єкта оцінки і, як наслідок, чинить значний вплив на чисельне значення вартості, отримане в звіті оцінювача.
- Важливість об'єктивного визначення вартості в сучасних умовах значно зростає, оскільки оцінка стала необхідним елементом визначення бази оподаткування в разі здійснення операцій з майном у рамках вимог Податкового кодексу України.

Наразі система так званої «податкової оцінки», тобто оцінки майна для розрахунку і сплати податку на доходи фізичних осіб та інших встановлених зборів і мита, тільки формується і тому містить низку об'єктивних труднощів.

Одна з них пов'язана з тим, що визначення оподаткованої бази у разі операцій з майном громадян має бути максимально об'єктивним і справедливим. Справедливість і об'єктивність оцінки майна важливі для держави в контексті добровільності сплати встановлених податків і зборів у разі операцій з майном.

В іншому випадку, за очевидної несправедливості визначення оподаткованої (у контексті оцінки – оціночної) вартості майна, суб'єкти оподаткування використовуватимуть усі способи (в тому числі й незаконні) ухилення від сплати таких податків у разі операцій з майном. Ще одним наслідком необ'єктивності та необґрунтованості оціночної вартості буде зниження сум податків та зборів, що надходять до бюджету.

Для визначення оціночної вартості використовується порівняльний підхід як найбільш характерний для визначення ринкової вартості, що враховує насамперед баланс попиту і пропонування на ринку, – це цілком логічно і

ВИКОРИСТАННЯ АНАЛІЗУ ІЄРАРХІЙ В МЕТОДІ РИНКОВИХ ПОРІВНЯНЬ ПІД ЧАС ОЦІНКИ НЕРУХОМОСТІ

*Стаття рекомендована до друку
Українським товариством оцінювачів
(лист УТО від 12.08.2014 № 228)*

виправдано, особливо для об'єктів нерухомості, що мають широкий обіг на ринку.

Значимою для характеристики порівняльного підходу є наявність максимально повного урахування попиту і пропонування, що дає змогу відобразити об'єктивну реальність ринку.

Водночас складністю порівняльного походу, що вимагає від практикуючого фахівця високої кваліфікації, є внесення відповідних поправок (коригувань) для підібраних об'єктів-аналогів з метою приведення останніх до характеристик оцінюваного об'єкта.

На сьогоднішній день у світовій оціночній практиці сформувалося кілька підходів до внесення коригувальних

поправок. При цьому кожен з підходів має свій ступінь необ'єктивності (або ступінь волюнтаризму).

У методі ринкових порівнянь розподіл одержуваних результатів за шкалою «обґрунтовано – необґрунтовано» пов'язаний насамперед з методологією внесення коригувальних поправок, а вже потім – з вибором остаточного узгодженого значення вартості.

З погляду об'єктивності більший пріоритет має спосіб обґрунтування і внесення коригувань порівняно зі способом вибору підсумкового узгодженого значення вартості зі скоригованих цін продажу (пропонування) об'єктів-аналогів.

Не вдаючись у теорію логіки предикатів, зупинимось на одному з фундаментальних висновків цієї теорії: з невірних передумов малоймовірно отримати вірне підсумкове судження і навпаки – з вірних передумов малоймовірно отримати невірне підсумкове судження [1].

Для цілей цієї статті дане твердження можна перефразувати в такий спосіб: якщо спосіб внесення коригувань обґрунтований, то малоймовірно отримати необґрунтоване підсумкове значення вартості, і навпаки, якщо спосіб внесення коригувань має волюнтаристський, необґрунтований характер – малоймовірно отримати обґрунтоване підсумкове судження про вартість.

Таким чином, всю увагу необхідно зосередити на обґрунтованості моделі або способу внесення коригувань стосовно об'єктів-аналогів з метою приведення характеристик об'єктів-аналогів до характеристик об'єкта оцінки, розрахунку і вибору узгодженого значення вартості об'єкта оцінки.

Ці моделі (підходи, способи) можна умовно розділити за характером внесення поправок до вибраних об'єктів-аналогів таким чином.

- *Коригування в прямій грошовій сумі на наявність або відсутність тих або інших ціноутворюючих чинників в об'єкті-аналогу порівняно з об'єктом оцінки.* У разі коли є достовірна інформація про «ціну» того або іншого ціноутворюючого чинника, пряме грошове коригування є найбільш об'єктивним. З погляду об'єктивності і справедливості суджень оцінювача, заснованих на даному способі обліку коригувань, такий підхід є найбільш достовірним і максимально справедливим. Оскільки передбачається точна і грошова залежність ціни пропонування об'єкта-аналога від наявності або відсутності тих або інших важливих ціноутворюючих чинників. Основною проблемою під час використання такого способу коригування є наявність точної і достовірної інформації про «ціну» того або іншого ціноутворюючого чинника саме в грошовому виразі.

- *Коригування до цін продажу (пропонування) об'єктів-аналогів відсотковою мірою.* У цьому випадку внесення коригувань, що «підвищують» або «понижують» ціну продажу (пропонування) об'єкта-аналога, здійснюється за допомогою певної відсоткової міри. Найскладнішим з погляду об'єктивності та обґрунтованості відсоткових коригувань є обґрунтування шкали відсоткових коригувань, де кожний ціноутворюючий чинник має свій відсотковий показник, що «підвищує» або «понижує». Наприклад, якщо оцінювач враховує як ціноутворюючий чинник поверховість розташування об'єкта-аналога щодо об'єкта оцінки і визначає «вагу» цього коригування для такого чинника в 5 %, то ці відсотки мають бути обґрунтовані в звіті фахівця. Якщо оцінювач до внесення відсоткових коригувань зміг чітко, об'єктивно та логічно обґрунтувати їх розміри для кожного ціноутворюючого чинника саме з погляду балансу попиту та пропонування – у такому випадку спосіб коригування цін продажу (пропонування) об'єктів-аналогів цілком об'єктивний і справедливий.

- *Статистичний спосіб внесення коригувань до цін продажу (пропонування) об'єктів-аналогів.* Цей спосіб є логічним розвитком способу відсоткових коригувань. Його головна відмінність полягає у більших обґрунтованості та об'єктивності внесення коригувань. Важливим моментом цього способу обліку коригувань є необхідність обґрунтування шкали, що співвідносить описові характеристики об'єкта-аналога з деякими чисельними значеннями «ціни» чинника. Перевагою даного способу є наявність об'єктивних статистичних тестів, які перевіряють оцінювача на коректність – як отриманих значень коригуючих коефіцієнтів, так і самої вибірки об'єктів-аналогів. Одним з недоліків статистичного способу внесення коригувань є суворі вимоги до співвідношення кількості об'єктів-аналогів з числом ціноутворюючих чинників і обережності у використанні найбільш простого лінійного регресійного рівняння як розрахунко-

вої моделі. Однак наявність табличних статистичних тестів дає оцінювачу змогу перевірити можливість використання лінійного регресійного рівняння, що також підвищує обґрунтованість підсумкового значення вартості об'єкта оцінки.

- Найбільш компромісним підходом до внесення коригувань до об'єктів-аналогів є *спосіб, заснований на внесенні спрямованих коригувань.* Теоретично немає обмежень на співвідношення числа чинників, щодо яких вносяться коригування, з кількістю об'єктів-аналогів. Даний спосіб вигідно відрізняється від статистичного, який вимагає для можливості коректного використання апарату математичної статистики додержання такої умови: число ціноутворюючих чинників порівняння має бути не більше числа об'єктів-аналогів. Спрямованість коригування означає, що стосовно того або іншого ціноутворюючого чинника оцінювач висловлює судження в рамках простої шкали «гірше – краще». Потрібно зазначити, що метод спрямованих коригувань досить успішно використовується в оцінці технологічного обладнання [2]. Однак в оцінці нерухомості та земельних ділянок використовується меншою мірою, оскільки під час оцінки таких об'єктів складно врахувати ступінь впливу тих або інших ціноутворюючих чинників у простій шкалі «гірше – краще». В даній статті автор спробує запропонувати варіант зняття такого обмеження.

Розглянемо цей підхід більш докладно. Спираючись на якусь узагальнену міру об'єктивності та достовірності одержуваних результатів в рамках методу ринкових порівнянь, можна дійти висновку, що перший з розглянутих підходів з обліку та внесення коригувань є найбільш об'єктивним; третій – достатньою мірою об'єктивний, насамперед за рахунок використання апарату математичної статистики; другий – найменш об'єктивний, і, на решті, четвертий підхід – є проміжним між першим і третім.

Це пов'язано з тим, що в рамках четвертого підходу ступінь об'єктивності

судження оцінювача за шкалою «гірше – краще» є доказовим на відміну від суджень за шкалою коригувань другого підходу (наприклад, +/- 15%), якщо при цьому не обґрунтованою є «ціна» кожного відсотка коригування.

У рамках четвертого підходу також існують свої допущення і обмеження, а саме: допускається, що серед обраних оцінювачем об'єктів-аналогів є, умовно кажучи, найбільш «дорогий» і найбільш «дешевий» та передбачається, що вартість об'єкта оцінки перебуватиме десь між значеннями вартості цих обраних аналогів.

Основною формулою методу спрямованих коригувань є:

$$S_{object} = S_n + ((S_v - S_n) / (N + N_{n+})) \times N_n,$$

де S_{object} – значення вартості об'єкта оцінки; S_n – ціна продажу (пропонування) «нижнього» об'єкта-аналога; S_v – ціна продажу (пропонування) «верхнього» об'єкта-аналога; N_v – кількість чинних «понижувальних» коригувань «верхнього» аналога; N_{n+} – кількість чинних «підвищувальних» коригувань «нижнього» аналога.

Чинні коригування N_v і N_{n+} є, відповідно, результатом різниці між сумою «підвищувальних» коригувань і сумою «понижувальних» коригувань за кожним чинником порівняння. При цьому якщо різниця між сумою «підвищувальних» і «понижувальних» коригувань є додатною, то чинне коригування буде «підвищувальним» і об'єкт, якого стосується це чинне коригування, береться як «нижній». У разі якщо різниця між сумою «підвищувальних» і сумою «понижувальних» коригувань є від'ємною, то модуль цієї різниці буде чинним «понижувальним» коригуванням, а об'єкт, якого воно стосується, буде називатися «верхнім» аналогом.

При цьому мінімальне число об'єктів-аналогів має бути не менше ніж два. Якщо таких об'єктів-аналогів більше, то підсумкове значення вартості об'єкта оцінки буде середнім між проміжними парами «верхній» і «перший нижній» та «верхній» і «другий нижній».

Коректне використання методу спрямованих коригувань за наявності трьох об'єктів-аналогів може бути тільки в двох ситуаціях: або один «верхній» і два «нижніх», або «один» нижній і два «верхніх». У разі чотирьох і більше об'єктів-аналогів число проміжних підсумкових комбінацій S_{object} збільшується, але при цьому завжди має виконуватися умова: один «верхній» аналог і кілька «нижніх» або один «нижній» і кілька «верхніх».

Якщо за чотирьох об'єктів-аналогів виходить два «верхніх» і два «нижніх» – спостерігається надмірність або недостатність числа об'єктів-аналогів. У такому випадку число використуваних об'єктів-аналогів має бути зменшено або збільшено для дотримання зазначеної вище умови.

Таким чином, виходить два значення S_{object} , а як підсумкове може бути обране середнє арифметичне. Вибір як узгодженого значення саме середнього арифметичного між двома отриманими S_{object} повністю відповідає ідеї методу парних порівнянь, який спочатку припускає, що вартість об'єкта оцінки перебуватиме десь між «найдорожчим» значенням вартості та найбільш «дешевим».

Якщо є можливість використання даних більшого числа об'єктів-аналогів, спосіб парного внесення коригувань трансформується в статистичний спосіб.

Обмежувальною умовою для спосіб парних порівнянь є те, що спочатку передбачається рівність «ваги» для кожного з ціноутворюючих чинників. Оскільки всі «підвищувальні» і «понижувальні» коригування послідовно складаються, ми отримуємо суму «підвищувальних» і, відповідно, «понижувальних» коригувань. При цьому передбачається однакова «вага», наприклад, для ціноутворюючого

чинника «місце розташування» і чинника «технічний стан».

Очевидно, що для реального ринку це досить грубе припущення і чинники попиту аж ніяк не рівноцінні між собою. У такому випадку для кожного з коригувань (як «підвищувального», так і «понижувального») потрібно вказати свою «вагу». Іншими словами, одне коригування за чинником «технічний стан», наприклад, дорівнює 0,5 коригування за чинником «місце розташування». Введення вагових показників в попарне порівняння наблизить даний підхід до реалій ринку, при цьому всі інші переваги такого підходу зберігаються повною мірою.

Надалі автор наведе навчальні приклади використання методу попарних порівнянь без урахування питомих вагових коефіцієнтів і з застосуванням питомої «ваги» для кожного зі спрямованих коригувань. Для збереження об'єктивності під час використання питомої ваги буде запропонований досить об'єктивний метод аналізу ієрархій (або відносин) між різними ціноутворюючими чинниками. Використання аналізу ієрархій пар ціноутворюючих чинників дає змогу уникнути необхідності створення певної абсолютної шкали вимірювання важливості (або ваги) того або іншого ціноутворюючого чинника. В реаліях ринку потенційний покупець, безумовно, не має абсолютної шкали вимірювання для формування своїх уявлень про цінності для нього тих або інших якостей об'єкта. Однак потенційний покупець, найімовірніше, може для себе особисто сформулювати, в якій мірі для нього більш значущим є той або інший чинник порівняно з іншими: наприклад, місце розташування об'єкта нерухомості для покупця більш значимий чинник, ніж технічний стан або матеріал стін.*

ЛІТЕРАТУРА

1. Дюбуа Д. Прад А. Теория возможностей. Приложение к представлению знаний в информатике // Пер. с фр. – М.: «Радио и Связь», 1990.
2. Ковалев А. П., Кушель А. А., Хомяков В. С. Оценка стоимости машин, оборудования и транспортных средств. – М.: «Интерреклам», 2003.

* Продовження статті – у наступних номерах Бюлетеня.

Олена СПІРИНА

перший заступник начальника
РВ ФДМУ по Запорізькій області

Ольга ДАВИДОВСЬКА

оцінювач

- Зазвичай оцінка майна для цілей бухгалтерського обліку передбачає оцінку активів, що знаходяться у розпорядженні власника, виходячи з їх існуючого використання і з урахуванням того, що підприємство функціонує, а активи, які оцінюються, використовуються у господарській діяльності.

Відповідно до національного Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» (П(С)БО 7) підприємство переоцінює об'єкт основних засобів, якщо на дату балансу його залишкова вартість суттєво відрізняється від його справедливої вартості.

У зв'язку з переходом на міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та звітності багато компаній, зокрема, публічні акціонерні товариства зобов'язані виконати низку вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) до розкриття інформації про активи під час складання фінансової звітності. Отже, для виконання цих вимог потрібна переоцінка активів. У МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості» визначені концептуальна основа для оцінки справедливої вартості та порядок розкриття інформації про оцінку. Даний стандарт застосовується у тому випадку, якщо будь-який інший стандарт вимагає чи дозволяє використовувати оцінку справедливої вартості або у разі потреби розкриття інформації у звітності про проведення оцінку. Стандарт рекомендований до використання з 1 січня 2013 року. Відповідно до МСФЗ 16 «Основні засоби» та МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості» якщо об'єкти основних засобів відображаються за переоціненою вартістю, інформація, що підлягає розкриттю, у звітності має містити дані *про дату переоцінки, про участь незалежного оцінювача*, а також інші передбачені стандартами дані.

Національні та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку дають прак-

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕОЦІНКИ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ З УРАХУВАННЯМ ПОЛОЖЕНЬ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

тично однакові визначення поняття «основні засоби». Так, згідно з П(С)БО 7 основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, передання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних та соціально-культурних функцій, очікуваний термін корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він більше року). Відповідно до МСФЗ 16 основні засоби – це матеріальні активи, призначені для використання у процесі виробництва або постачання товарів та надання послуг, під час передання в оренду або в адміністративних цілях, які передбачаються до використання протягом більш ніж одного звітного періоду.

Об'єкт основних засобів визнається активом, якщо існує ймовірність того, що підприємство отримає у майбутньому економічні вигоди від його використання і вартість об'єкта може бути достовірно визначена. При цьому *одиницею обліку* основних засо-

бів є об'єкт основних засобів. Згідно з національними стандартами бухгалтерського обліку об'єкт основних засобів – це закінчений пристрій з усіма пристосуваннями та приладдям до нього; конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання визначених самостійних функцій; відокремлений комплекс конструктивно поєднаних предметів однакового або різного призначення, які мають для їх обслуговування спільні пристосування, приладдя, управління та єдиний фундамент, в результаті чого кожний предмет може виконувати свої функції, а комплекс – визначену роботу тільки у складі комплексу, а не самостійно; інший актив, що відповідає визначенню основних засобів, або частина такого активу, що контролюється підприємством (установою).

Таким чином, оцінка справедливої вартості для цілей бухгалтерського обліку проводиться для конкретного активу. Об'єкт, що підлягає переоцінці, може являти собою окремих актив, групу активів або групу активів та зобов'язань. Вид об'єкта у разі

переоцінки залежить від його одиниці обліку.

Одиниця обліку – ступінь об'єднання або розподілу активів. Одиниця обліку визначається відповідно з тим МСФЗ, яким приписано або дозволено оцінку справедливої вартості. У бухгалтерському обліку основні засоби класифікуються за групами (класами) залежно від типу майна. Наведені у пункті 5 П(С)БО 7 та пункті 37 у МСФЗ 16 класифікації основних засобів дещо відрізняються (див. рис. 1).

У П(С)БО 7 мова йде про *групи* основних засобів як сукупність однотипових за технічними характеристиками, призначенням та умовами використання необоротних матеріальних активів. У МСФЗ 16 – про *класи* основних засобів як групу засобів, схожих з точки зору своєї природи та характеру використання у діяльності підприємства.

Використання наведеної класифікації основних засобів потрібно для вибору того або іншого підходу до оцінки.

Крім вимог до опису характеристик активу, прийнятих в оціночній практиці, МСФЗ вказують на додаткові вимоги. Згідно з МСФЗ 13 під час проведення оцінки мають враховуватися характеристики активу так само, як учасники ринку враховували би ці характеристики під час визначення ціни активу (зобов'язання) на дату оцінки. До таких характеристик віднесені стан та місцезнаходження активу, а також обмеження на продаж або використання активу (за наявності таких).

Під час здійснення оцінки міжнародні та національні стандарти вимагають чіткого визначення бази оцінки. У стандартах бухгалтерського обліку база оцінки – це справедлива вартість. Згідно з П(С)БО 19 «Об'єднання підприємств» справедлива вартість визначається як сума, за якою можуть бути здійснені обмін активу або оплата зобов'язання в результаті операції між обізнаними, заінтересованими та незалежними сторонами. У додатку до П(С)БО 19 «Визначення справедливої вартості придбаних ідентифікованих активів і зобов'язань» конкретизовано визначення справедливої вартості для різних видів активів і зобов'язань (див. рис. 2). Зокрема, для об'єктів нерухомості (земля і будівлі), а також машин і обладнання визначається ринкова вартість.

У МСФЗ 16 «Основні засоби» подано визначення справедливої вартості як ціни, яка була би отримана під час продажу

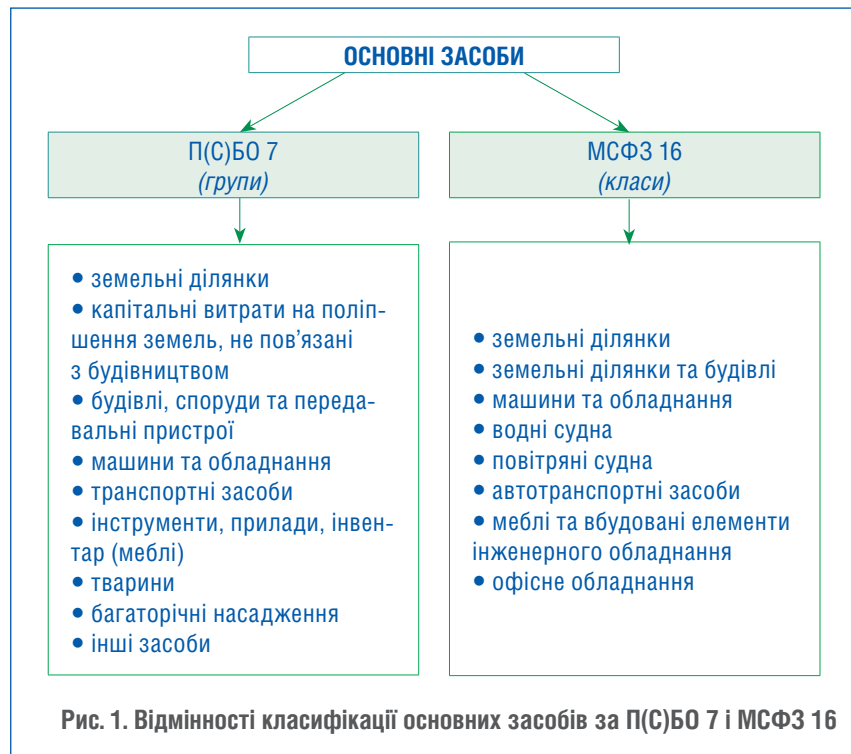

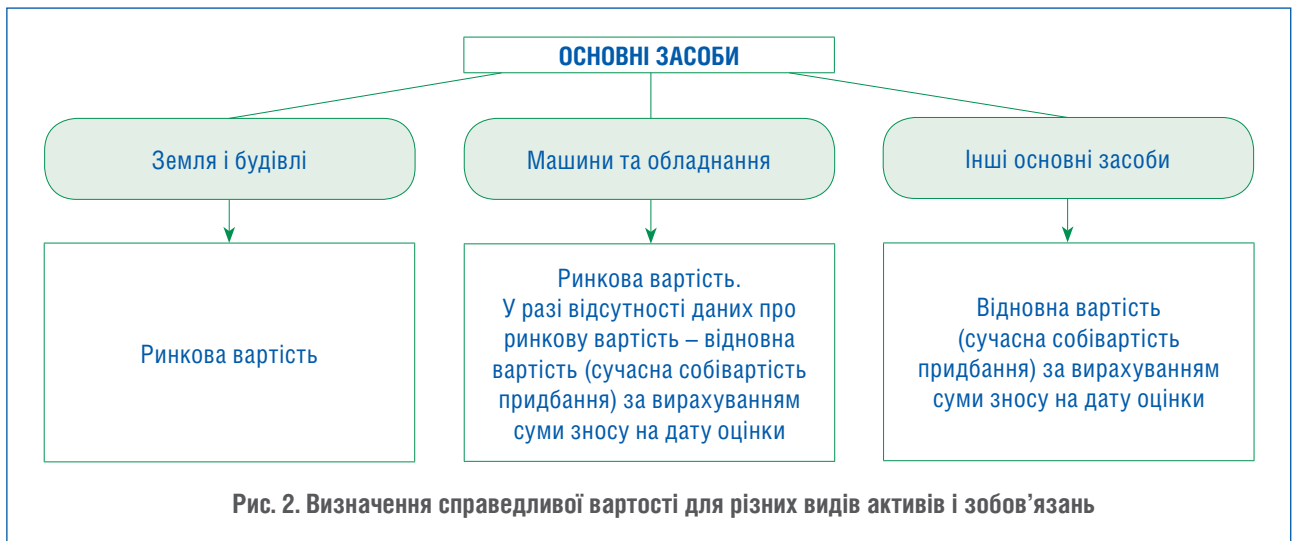
Рис. 1. Відмінності класифікації основних засобів за П(С)БО 7 і МСФЗ 16

активу або сплачена у разі передання зобов'язання під час здійснення операції на добровільній основі між учасниками ринку на дату оцінки. У МСФЗ 13 подано визначення справедливої вартості як ціни, яка була би отримана під час продажу активу або сплачена у разі передання зобов'язання в умовах операції, здійснюваної на організованому ринку, між учасниками ринку на дату оцінки.

Разом із тим, у пункті 2 МСФЗ 13 зазначено, що справедлива вартість – це ринкова вартість. Така вартість формується без урахування специфіки підприємства. Акцентується увага на тому, що стосовно деяких активів (зобов'язань) може існувати ринкова інформація, стосовно інших – інформація може бути відсутня. Однак мета оцінки справедливої вартості в обох випадках одна і та сама – визначити ціну, за якою проводилася би операція, здійснювана на відкритому ринку, з продажу активу (передання зобов'язання) між учасниками ринку на дату оцінки в поточних ринкових умовах. Оцінка справедливої вартості передбачає здійснення операції з продажу активу на ринку, який є *основним* для даного активу, або за відсутності основного ринку – на *найбільш вигідному* ринку для даного активу. Під час проведення аналізу ринків має враховуватися вся інформація, яка є обґрунтовано доступною. Якщо на да-

ту оцінки є основний ринок для активу, то оцінка справедливої вартості має представляти ціну, що безпосередньо спостерігається на даному ринку, незважаючи на те що на іншому ринку пропозиції є більш вигідними. Навіть за відсутності ринку спостереження, що підтверджує на дату оцінки інформацію про ціни, під час оцінки необхідно брати припущення про те, що операція з продажу активу має місце на зазначену дату і розглядається з точки зору учасника ринку, який утримує актив.

Як національні стандарти оцінки, так і МСФЗ розглядають об'єкт оцінки з точки зору найбільш ефективного використання. У пункті 27 МСФЗ 13 зазначено, що у разі оцінки справедливої вартості *нефінансового активу* враховується здатність учасника ринку генерувати економічні вигоди за допомогою *найбільш ефективного* використання активу або за допомогою його продажу іншому учаснику ринку, який використовуватиме даний актив найбільш ефективним чином. На практиці найбільш ефективно використання нерухомого майна та інших нефінансових активів виявляється шляхом перевірки відповідності розглянутих варіантів використання таким умовам: чи є використання фізично здійсненним, юридично допустимим і фінансово виправданим.

У МСФЗ викладено критерії найбільш ефективного використання стосовно нефінансових активів:

- ✓ фізично здійсненне використання передбачає врахування фізичних характеристик активу, які учасники ринку враховуватимуть у разі встановлення ціни на актив (наприклад, місце розташування майна);

- ✓ юридично дозволене використання передбачає врахування будь-яких юридичних обмежень на використання активу, які учасники ринку враховуватимуть у разі встановлення ціни на актив (наприклад, правила зонування, що застосовуються до майна);

- ✓ фінансово виправдане використання передбачає врахування факту того, чи генерує фізично здійсненне і юридично дозволене використання активу дохід або потоки грошових коштів (з урахуванням витрат на перетворення активу до такого використання), достатні для отримання доходу на інвестицію, який учасники ринку вимагатимуть від інвестиції в даний актив за даного використання.

Не завжди підприємства використовують або утримують активи відповідно до викладених вище критеріїв. Однак найбільш ефективно використання має визначатися з точки зору учасника ринку, навіть якщо поточне використання є іншим. Найбільш ефективно використання встановлює **вихідна умова оцінки**, що використовується для визначення справедливої вартості нефінансових активів. Таке використання забезпечує учасникам ринку максимальну вартість активу. У МСФЗ передбачено два варіанти розгляду активів на предмет визначення

їх найкращого використання: використання активу в комбінації з іншими активами або використання його як окремого об'єкта. У разі оцінки справедливої вартості береться припущення про те, що актив продається згідно з тією одиницею обліку, якою може бути окремий актив. Таке припущення має силу навіть у тому випадку, коли за найбільш ефективного використання взято використання активу в комбінації з іншими активами, оскільки оцінка справедливої вартості передбачає, що учасник ринку вже має додаткові активи.

Потрібно зазначити, що переоцінці на ту саму дату підлягають всі об'єкти, які входять до відповідної групи основних засобів, до якої належить оцінюваний об'єкт. Групою основних засобів вважається сукупність однотипних за технічними характеристиками, призначенням та умовами ви-

користання об'єктів основних засобів. Надалі переоцінка активів тієї групи, об'єкти якої раніше були переоцінені, має проводитися з такою регулярністю, щоб їх залишкова вартість на дату балансу суттєво не відрізнялася від справедливої вартості. Такі самі вимоги викладені і в МСФЗ 16: якщо виконується переоцінка окремого об'єкта основних засобів, то переоцінці підлягають і всі інші активи, що належать до того самого класу основних засобів, що і даний актив.

Отже, щоб визначити, чи відбулося знецінення об'єкта основних засобів, застосовуються положення МСФЗ 36 «Знецінення активів». Цей стандарт пояснює, яким чином підприємство перевіряє балансову вартість своїх активів, як воно визначає суму очікуваного відшкодування активу і коли воно визнає або відновлює збитки від знецінення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Національний стандарт № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» / затв. постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 № 1440 // Держ. інформ. бюл. про приватиз. – 2003. – № 11.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» / затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 21.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» / затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.07.1999 № 163 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 30.
4. Міжнародний стандарт фінансової звітності 13 (МСФЗ 13). Оцінка справедливої вартості. [Електронний ресурс]. Доступ із системи «ЛІГА: ЗАКОН».
5. Міжнародний стандарт фінансової звітності 16 (МСФЗ 16). Основні засоби. [Електронний ресурс]. Доступ із системи «ЛІГА: ЗАКОН».
6. Міжнародний стандарт фінансової звітності 36 (МСФЗ 36). Знецінення активів. [Електронний ресурс]. Доступ із системи «ЛІГА: ЗАКОН».